

DOMOLJUB

Ishaja vsak četrtik. Cena mu je 2 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisal in dopisal se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročniki, reklamacije in iskanja pa: Upravištvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 20.

V Ljubljani, dne 15. maja 1913.

Leto XXVI.

Kdo nas je rešil?

Vojske ne bo. Ta vesela novica kroži sedaj od ust do ust v naši državi in povsod se jasne lica, bistré oči in težke skrbi se drobe s src materam in ženam, nevestam in otročičem. Bili so težki časi, ki smo jih ravnokar prestali. Večkrat je vse kazalo na vojsko. Na ruski meji je bilo nagromadenih vse polno vojakov, ravno tako v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini. Naših fantov in mož po večini ta reč ni zadela, ker naših polkov niso prestavljali na mejo. Samo takojimenovalne tehnične čete: pionirji, žrdnjavski artiljeristi in železničarji, pa kar jih je pri mornarici, so morali v službo; ravnatoko je zadela ta reč naše rezervne častnike. Vrh tega se je poznala vojna nevarnost v tem, da je mnogo naših fantov, ki so bili uvrščeni v nadomestno rezervo, po dovršeni osemletni službi ostalo še vedno v vojaški suknji. Še zdaj toži marsikak oče, da nima sina, ki ga je čakal že pred Božičem, še zdaj doma.

V »Domoljubu« smo jasno in odkrito povedali, da nam politika, ki je silila na vojsko, ni všeč. Naša država bi bila najljubše varovala svoje koristi, ko bi se bila takoj izprva postavila na protitursko stran in si s tem zagotovila prijaznost junaških mladih držav na Balkanu. Mi smo že zdavnaj prej, nego se je pričel zadnji krvavi ples, povdarjali, da so Turčiji dnevi šteti in da bo pod liberalno mladoturško vlado polmesec prav kmalu ugasnil. Pojasnjevali smo tudi, da mora naša država misliti na Balkan in da se more izogniti težkim časom samo s prijateljstvom do južnih Slovanov in z Rusijo. Naši poslanci so to tudi v državni zbornici in v delegacijah v živo razlagali, toda moč nemških in madjarskih veljakov je bila

še prevelika. Pravzaprav moramo danes reči, da se o njihovi moči ne more nič več govoriti, marveč samo o njihovi neumnosti, ki se je napihovala, kakor bi bil cel svet njihov.

Vso gonjo za vojsko ima na vesti nemška in madjarska politika, vse nespametno hujskanje, ki bi nas bilo rado zapletlo v veliko svetovno vojsko in nam prineslo nešteto gorja, je bilo nje delo. Najprej so zaupali v Turke, češ da bodo v par tednih pomandrali balkanske narode. To upanje jim je padlo pri Kirkilisi, Kumanovi, pri Odriu in nešteti drugih turških porazih v vodo. Naslonili so se na Albanijo in na Skader. Pa tudi tukaj ni šlo. Modrost črnogorskega kralja, turška zvestost in premetenost rusko - angleško-francoske politike je razsedlala naše nemške in madjarske kričarje. Kaj so si vse izmišljevali, da bi vzbudili med avstrijskimi narodi sovraštvo do Srbov in Črnogorcev! Nemški in madjarski časopisi so lagali, da se je vse prašilo. Pokazalo se je pa, da vse njihovo pisanje nič ne pomaga. Turki so tepeni in njihova armada je razkropljena in razbita; tepeni so pa tudi naši nemški časopisi in danes, ko se je vse srečno zasukalo, se ves svet nespoštljivo krohoče. Zasukalo se je vse drugače, kakor so želeli in delali.

Zdaj že presedlavajo. Kakor cigan brez sramu obrne svojo govorico, kakor mu kaže, tako tudi nemški časopisi in politiki. Avstrijsko orožje ni stopilo na plan za njihove naklepe. Ugrizniti morajo torej v kisló jabolko in računati s tem, kar je. Zene jih k temu fabrikant, trgovec in delavec. Če ne bodo jemali na Balkanu našega blaga, ne morejo ti nikamor. Brez vojske bi bila v tem slučaju naša država kruto poražena. Pri grošu pa nehata napuh in trma. Zato zdaj pišejo, da so bili pravza-

prav vedno prijazni Srbom, Črnogorcem in Bulgarom in da se bo zdaj to prijateljstvo še utrdilo. Naj vzamejo na znanje, da jim tega noben balkanski pastir ne bo verjel, če se ne izpremeni, in sicer temeljito ne izpremeni politika naše države do nas, avstrijskih Slovanov.

Kdo je zdaj domoljub in prijatelj države? Kje so se zdaj pokazali veleizdajniki? Ali ni teh ljudi iskati med tistimi, ki bi bili radi našo državo pahnili v strašno vojsko in ki morajo zdaj, ko niso njihove hujskarije nič izdale, iznova na drugo stran lagati in hliniti prijaznost do balkanskih narodov?

Zdaj, ko so grde nemške spletke končane, ko solnce miru neskaljeno sijaje na našo zemljo, ko se bliža čas, da se vrnejo vojaki z mej domu k svojemu delu, se pa moramo spomniti sivega moža, ki na upognjeni glavi v trinosemdesetem letu nosi težo cesarske krone. Recimo tako glasno, da bo odmevalo do zadnje bajte v naši domovini, ponavljajmo tolikrat, da bo ostalo v spominu prihodnjih rodov nepozabljeno: Naš cesar nas je rešil v teh hudih dneh. On ni hotel vojske in je ob časih, ko je vojno spletkarstvo političnih špekulantov sililo nanjo, s svojo besedo, s svojim očetnim srcem, s svojo neupogljivo voljo ohranil mir svojim narodom.

Veliko je narobe v naši državi, temeljitih izprememb je treba. Tam, kjer odločujejo ministri in državni zbori, je treba krepke metle. Vojska je pa po naši ustavi edinole v cesarjevih rokah. In te roke so sicer stare, toda vodi jih blago srce, vlada jih očetna skrbna duša in v teh rokah je bila in ostane usoda naše države in njenih narodov varna in upapolna. Ves svet ve, kako se naš cesar drži ustave, ki jo je dal in je nanjo prisegel pri nas in na Ogrskem.

S težkim sreem je večkrat podpisal postavke, ki so jih sklenili postavodajalni zbori, toda dokler ima vlada večino, sprejme njene sklepe in pusti, da si narodi posteljejo, kakor sami hočejo. Pri vojski pa nima po ustavi nihče drugi govoriti nego cesar sam. To pravico si je pridržal in jo izvršuje po svoji volji, naj rečejo ministri, kar jim drago.

Avstrijska in ogrska vlada sta po podkupljivem časopisju krmarili za vojsko. Cesar je pa obrnil in mir nam je ohranjen. Ob takih prilikah čutimo v živo, kaj nam je cesar in s hvaležnostjo v srcu, ki ne sme nikoli izhlapeti, se spominjamo zdaj, ko je vihar pri kraju, nevarnosti, katere nas je rešil. Bilo jih je, ki so obupavali že nad državo samo, čudne misli so že krožile po zraku. Zdaj pa obnovljena vestaja zavest zvestobe do habsburškega prestola.

Cesar je osramotil vojne hujskače. Zaviral jih je pa tudi z vso silo prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Tudi to moramo danes očitno pribiti. Ko se je začel šum, je izjavil, da avstrijske gospodarske razmere ne prenesejo vojske in ves čas je miril, in kolikor mu je bilo mogoče, gladil in poravnaval, da se je rešil mir. Težko, največkrat nemogoče je takemu visokemu dostojanstveniku stopiti v javnost in pokazati svetu, kaj misli in hoče. Zato pa brezvestni ljudje razširjajo lahko razne izmišljene reči in lažejo ter obrekujejo, kolikor morejo. Naj ponovimo: Naš prestolonaslednik je bil za mir. Hvaležnosti do cesarja se pridružuje danes tudi pristržno zaupanje do njega. Brez skrbi lahko gledamo v prihodnjost. V varnih rokah smo. Vse se je gibalo in majalo; habsburški prestol je pa ostal trden kot skala v morju. Za nobeno reč se brezvestni ljudje tako ne trudijo, kakor za to, da bi izpodkopali v ljudstvu zaupanje in z njim zvezano zvestobo do vladarske rodbine. Ravno zato pa moramo ob takih prilikah, ko nas je zlato cesarjevo srce rešilo črne nevihte, z moško odločnostjo zagotoviti, da tega naše ljudstvo svojemu cesarju in prestolonasledniku nikoli pozabilo ne bo.

Ljubljanski knezoškof o liberalnih listih.

Slovenski liberalni politični listi si zadnje čase prizadevajo ubiti v slovenskem ljudstvu verski čut. Zato si izmišljujejo razne laži in zmote, s katerimi hočejo bralce preslepiti in jih uveriti, da je katoliška vera samo delo ljudi, ne pa delo božje, da je v Cerkvah polno zmot in da je čisto vseeno, če človek kaj veruje ali nič. »Slovenski Dom« javno piše, »da je katoliška Cerkev sezidana na očitne zmote« in »Dan« pravi, »da je vseeno, če človek zoben cerkvi ne pripada«: »da je k večjem priporočati, da peljemo sem in tje ženo v cerkev na ogled z novim klobukom ali

obleko, drugega ni tako nič v cerkva!«. »Dan« se dela norca iz vseh ver in pravi: »Tolar je bog, pol tolarja bog sin in 25 cent. sv. duh.«

Proti tem izbruhiom protiverske gonje je napisal presvetli knezoškof ljubljanski sledeči list, v katerem opozarja svoje vernike na dolžnosti, ki jih ima vsak kristjan v tem oziru.

Ljubljanski knezoškof piše:

»Dolžan sem paziti, da se verniki ne zbegate in Vas lažnjivi preroki ne zapeljejo v verske zmote. Dobro veste, kdo Vam je od Boga postavljen zanesljiv in nezmotljiv učenik o večnih resnicah. Edino sveta katoliška Cerkev, ki Vas uči po škofih in duhovnikih, ki so edini za tak pouk izobraženi, pooblaščen in poslani.

Privajajo se Vam pa drugi učitelji, ki pa za tak pouk niso ne izobraženi, ne pooblaščen in ne poslani. Sami polni zmot, hočejo svoje zmote vrniti tudi drugim, ali jim vsaj dvome vzbuditi. Kolika predrznost od njih, kolika škoda za one, ki bi jim verjeli in bi začeli dvomiti o Cerkvi in njenem poslanstvu! Tu se ne gre za par kronic, ampak za življenje in celo za večnost.

Zato že naravna postava ljubezni od sebe samega zahteva, da se vsakdo takih neposlanih učiteljev ogiba. Ne poslušati onih, ki drugače uče, kakor sveta Cerkev! Naravno postavijo so proglasili tudi papeži in od svoje strani naravnost prepovedali čitati ne le knjige, ampak tudi časopise, ki pišejo v duhu, nasprotnem svetemu evangeliju, nasprotnem naukom, kakor jih razlaga sveta Cerkev.

To naravno in cerkveno postavijo sem Vam že večkrat razglasil. Ta razglas danes ponavljam in Vam slovesno pred Bogom izjavljam, da strašno greši zoper ljubezen do samega sebe in zoper pokorščino do Cerkve, kdorkoli naroča in navadno čita časopise, ki prihajajo od mož, vdanih liberalizmu, prostomiselnstvu ali socialnim demokratom. Poznani so Vam ti listi, kakor so »Narod«, »Dan«, »Zarja«; ne bom jih dalje našteval. Vendar en list moram pa še prav posebno in zopet po imenu obsoditi in Vas opozoriti, da ga ne naročujete in ne čitate, ako ljubite sebe, ako ljubite resnico, ako hočete ostati verni kristjani in se kdaj zveličati.

In kako je ime temu prehudobnemu listu? Ime mu je »Slovenski Dom«. Več časa se nosi izredno predrzne in hudobne zasukanke članke, kjer naravnost pobija in taji vse verske resnice. Spravil se je na sveto pismo in ga tako zasukava, kakor da je sveto pismo polno zmot, moti se tudi katoliška Cerkev, motijo vsi katoliški sveti in učeni možje. Kdor te članke čita, pa ne pozna vse zgodovine, ne pozna točno vsega sv. pisma in razlag, je v nevarnosti, da začne o vseh resnicah dvomiti. Vedite pa, da vse zmote, ki jih uči »Slovenski Dom«, so stare in stokrat že zavrjene in pobite.

To je razlog, da Vam slovesno povem: Kdor naročuje ali navadno čita »Slovenski Dom«, greši smrtno zoper ljubezen do samega sebe in greši smrtno zoper pokorščino, ki jo je dolžan Cerkvi. Kdor se hoče spraviti z Bogom v zakramentu svete pokore, mora vse iz srca obžalovati in se

listu popolnoma odpovedati; saj veste, da brez kesa in trdnega sklepa ni odpuščanja.

Oni pa, ki članke pišejo in jih po listu razširjajo, so se že sami izobčili iz katoliške Cerkve, ki je mati čiste resnice in sovražnica grdih zmot.

V Ljubljani, 1. majnika 1913.

† Anton Bonaventura,
škof.«

ČRNOGORCI ODNEHALI.

Črna gora izjavi, da pusti Skader. — Pritisk velesil. — Kronske svet.

Avstrija je zastavila vso svojo veljavo, da prodre s svojo željo, da morajo Črnogorci Skader zapustiti. Njena želja se je izpolnila. Ko je prišla napetost do vrhunca, izvedelo se je naenkrat, da so se Črnogorci udali. Kljub temu, da so govorili, da Skadra nikdar ne puste, jim vendar sedaj ni kazalo drugega, kakor udati se sili.

Da se je črnogorski kralj odločil k odjenljivosti, so največ vplivale velevlasti, ki so se bale velike vojne, katera bi tudi nje zadela. Poslaniki tripelentente, to je Angleške, Francoske in Ruske, so šli nad kralja in mu obljubovali, če odneha, bogato odškodnino. Če pa vztraja pri Skadru, so izjavili, da ga prepuste njegovi usodi. Laški in ruski poslanik pa sta še posebej v imenu svojih vladarjev svetovala k miru.

Kralj Nikolaj je končno sklical takomenovani kronske svet. Tu so črnogorski ministri z večino glasov izjavili, da se udajo. Kralj jim je razložil ves položaj in žalostno povedal, da je edina rešitev, če puste Skader. — Tako je Črna gora rešila Evropi mir.

Pobitost v Črni gori. — Novo ministrstvo. Strah pred nemiri.

Črnogorcem je bilo za Skader v celih vojni največ. Zanj so doprinesli velike žrtve. In tudi razumljivo je, da jim je bilo za Skader silno veliko. Črna gora je skalnat kraški svet, okrog Skadra pa je rodovitna zemlja. Za to zemljo je bilo Črnogorcem. Ker so pa Črnogorci tudi zelo ponosni, je umljivo, da je zavladovala v celi deželi največja pobitost, ko so zvedeli, da je Skader zopet izgubljen. Žalostno novico o izročitvi Skadra so zvedeli najprej častniki, kasneje pa tudi ljudstvo. Zavladovala je največja žalost. Zastave, ki so jih izobesili pri osvojitvi Skadra, so umaknili in ljudje hodijo vsi pobiti okrog.

Posledica izročitve Skadra velesilam je tudi ministrska kriza. Prejšnje ministrstvo je odstopilo in kralj je moral imenovati novo ministrstvo z generalom Vukotičem na čelu.

Kralj je v tem nevarnem času sklical tudi črnogorsko skupščino, državni zbor. Povedal je poslancem, zakaj je odnehal in ti so mu pritrdili.

Kljub temu pa se razširjajo vesti, da prete Črni gori nemiri. Nekatere imenitnejše rodbine da rujejo proti kralju in

grozé z revolucijo. Tudi del vojske da je nezadovoljen. — Vendar se na te vesti ne more veliko dati.

Velik požar v Skadru.

V Skadru je nastal pretekli teden velik požar. Goreti je začelo v trgovskem delu mesta v takimenovanem bazarju. Požar se je hitro razširil in povzročil veliko škodo. Zlasti mnogo trgovin je uničenih. Ker je med obleganjem mesto že tako silno trpelo, je škoda tem bolj občutljiva. — Ker so Črnogorci mesto zapuščali, širile so se vesti, da so Črnogorci mesto zažgali. Toda te vesti niso posebno verjetne, ker so požar ravno črnogorski vojaki pogasili.

Mednarodni oddelek prevzame Skader.

Črnogorci izročijo Skader mednarodnemu oddelku. Te dni prikoraka v Skader 1000 mož. Od teh jih pošlje Anglija 300, Avstrija, Italija in Francija po 200, 100 pa Nemčija. Temu oddelku bo izročil general Vukotić Skader. Takrat odidejo zadnji Črnogorci iz mesta.

ALBANSKO VPRAŠANJE. — AVSTRIJA IN ITALIJA.

Albanije Avstrija in Italija ne zasedeta. — Essad paša.

Ko je bila napetost med Črno goro in Avstrijo na višku, so se razširile vesti, da sta sklenili Italija in Avstrija pogodbo, po kateri zasede Avstrija severni del Albanije, Italija pa južni del z Valono. To vest o pogodbi so poudarjali zlasti nemški vladi prijazni listi. Da sta se na zasedenje Albanije pripravljali obe vladi, naša in laška, je gotova stvar. Naši in Lahi so imeli vojaštvo pripravljeno.

Toda stvari so se zasukale drugače. Kralj Nikita je odnehal in pustil Skader. S tem pa je vzeta prilika za zasedenje Albanije. Bojni klic je zato v Avstriji ponehal in vojna nevarnost je zaenkrat zopet odstranjena.

Ko je Essad paša zapustil Skader in odšel v Albanijo, je vse pričakovalo, da že radi njega Avstrija in Italija nastopita. — Pa izkazalo se je, da tudi radi njega ne bo nihče miru kalil. Essad paša tudi ni več videti tako nevaren. Vsaj nemški listi so mu zopet prijazni. Pravijo, da bo svoje čete peljal iz Albanije na Turško nazaj.

Italijani so nam nevarni.

Izročitev Skadra je preprečila, da ni šla naša vojska v Albanijo. Zdi se pa, da je še nekaj važen vzrok.

Ko je izbruhnila vojska med Turki in Lahi radi Tripelisa, hoteli so Lahi Turke prijeti v Albaniji pri Prevezi. Naša država je pa to po pravici zabranila. Toda sedaj so Lahi to vrnili. Avstriji so hoteli Črnogorce prijeti v Skadru. Skader pa je v Albaniji. Sedaj pa so Lahi rekli: Če mi nismo smeli napasti albanskega mesta Preveza, tudi vi ne smete Skadra. Naš zunanji minister se je začel brž pogajati z Lahi in jim delati nepremišljene obljube. Hotel je z njimi skupno Albanijo zasesti. Tako je nastala govorica o pogodbi z Italijo.

Ko pa je Črna gora izjavila, da Skader pusti, so se tudi naši državniki iztreznili.

Spoznali so, da so Lahom preveč obljubili. Uvideli so, da če Lah zasede južno Albanijo, je več ne zapusti. To pa bi bilo za Avstrijo pogubno. — Če je hotel torej naš zunanji minister popraviti svojo napako, je moral opustiti okupacijo, zasedenje Albanije, da niso tudi Lahi ničesar zasedli.

Samostojna Albanija. — Anarhija v Albaniji po odhodu Srbov.

Avstrija in Italija sta torej odnehali od tega, da bi zasedli albansko ozemlje. Sedaj pa so se začele nanovo spletke za samostojnost dežele. Vedno bolj je razvidno, da bo Albanija radi medsebojne zavisti raznih držav res postala samosvoja. Avstrija pa, ki se je zanjo toliko gnala, ne bo imela nič od tega.

Zanimivo je, kako pišejo listi o bodoči državi. Novega vladarja ji iščejo že od jeseni. Določen seve še ni nobeden. Vladar bo potreboval najprej orožnikov, ker Albanci so znani pretepači. In orožniki, pravijo listi, bodo Lahi. — Nova država se ne more začeti brez denarja. In denar bo dala Avstrija. — Tako bomo povsod na škodi.

Kako malo so sposobni Albanci za samosvojo državo, priča to, da je nastal po odhodu Srbov v deželi največji nered. Rodovi se med seboj napadajo in Albanci zažigajo vasi drug drugemu.

Demobilizacija se ne izvrši! — Albansko vprašanje še ni rešeno.

Radi Skadra ne bo prišlo do vojne. A vendar vladni krogi izjavljajo, da vojaštva še ne odpuste domov. Pravijo, da je na Balkanu pričakovati še mnogo preprirov, ki še grozé miru. Avstrija mora biti pripravljena, če se udarijo Srbi in Bulgari ali če nastopi kako drugo presenečenje. Predvsem pa je pomniti, da nesrečno albansko vprašanje še ni rešeno. Predno bo Albanija samostojna, bo še mnogo preprirov in Avstrija bo še štela za vojaške priprave milijone.

VAŽNI EVROPEJSKI DOGODKI.

Vladarski sestanek v Berolinu.

V Berolinu bodo obhajali v nemški cesarski rodbini važno poroko. Važna bo predvsem zato, ker prideta k poroki ruski car in angleški kralj. Govori se tudi, da pride neki avstrijski nadvojvoda. Ta sestanek vladarjev bo največje važnosti in bo vplival na vso evropsko politiko. Takih sestankov se namreč udeleže navadno poleg vladarjev tudi osebe, ki vodijo svetovno politiko, in ob takih prilikah se dogovore razne zveze in sklenejo pogodbe.

Španski kralj v Parizu.

Pomemben političen dogodek je tudi obisk španskega kralja Alfonza pri predsedniku francoske republike v Parizu. Pri tem sestanku, ki se je vršil te dni, sta najbrž Francoska in Španska sklenili važne pogodbe za slučaj kake vojne. Listi poročajo, da so se Španci zavezali, da Franciji v slučaju vojne z Nemčijo priskočijo na pomoč. — Iz tega je razvidno, da je Španija v zvezi s takozvano tripelcento, to je s Francozi, Rusi in Angleži.

Z BALKANA.

Zavezniki med seboj. — Rusija posreduje. Solun.

Prepir med balkanskimi zavezniki se še vedno nadaljuje. Vendar se zdi, da je izgubil svoj nevarni značaj. Srbi so uvideli, da se jih Bulgari ne ustrašijo in odnehavajo. — Bulgari in Srbi so sedaj izjavili, da hočejo, da Rusi razsodijo spor, seveda na podlagi pogodbe. Upanje, da ne pride do kake vojne, je upravičeno.

Nejasnost je tudi še vedno glede bulgarsko-grških sporov. Oboji, Grki in Bulgari, imajo pripravljeno v bližini Soluna močno vojsko. — Slišijo se pa glasovi, da Bulgari puste Grkom Solun, a da dobe za to nekaj makedonskih mest.

Mirovno vprašanje.

Danes je toliko gotovo, da ni več daleč čas, da se sklene s Turki trajen mir. Vojne pa že dalj časa pravzaprav ni več. — Bulgari in Turki se že dalje časa dogovarjajo glede mej. Končno pa bodo odločili v Londonu, kjer se začno kmalu končna mirovna pogajanja.

NOTRANJJI POLOŽAJ. — NEMŠKA NESTRPNOST.

Pred mesecem je govoril nemški kancler v Berolinu govor proti Slovanom. Od takrat pa tudi avstrijski Nemci nastopajo še bolj nestrpno proti Slovanom. To se kaže zlasti na Češkem. Nemci uživajo v tej deželi več pravic kot Čehi, a vendar ne puste, da bi deloval deželni zbor. Na shodu nemških poslancev so ti slovesno izjavili, da ne upajo več na spravo s Čehi, ker ti nočejo v nemški jarm. Obenem so zagrozili vladi, da nastopijo proti njej, če bi dovolila češkemu deželnemu odboru posojilo. Nemški listi naravnost pozivljajo vlado, naj Slované pritisne, kakor da ne bi tega že zadosti izvrševala. — Radi teh nevzdržnih razmer bo češki deželni zbor skoro gotovo prav v kratkem razpuščen.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.
(Dalje.)

Lahna zora je vedno bolj obdajala ravnino in gozd in reko. Mogočna Kenia, zavita v večni sneg, se je dvigala tam v daljavi, dokler ni žarek solnce, ki je bilo še za gorami, posvetil na visoki vrh, da je rdeče zažarel. Nebo nad nami je postalo sinje in nežno kakor materinski nasmehljaj. V grmičevju je samotna ptica zažgolela svojo jutranjico; rahla sapica je potegnila ter otresala milijone rosnih kapljic z grmovja, da osvežijo in okrepečajo probujajoči se svet. Vseposvobod je vladal mir, vseposvobod razen v človeškem srcu.

Ko sem ravno zbiral pogum za dogovorjeno znamenje, ko sem si že izbral

moža, na katerega sem nameraval najprej ustreliti — bil je pravi velikan in je ležal komaj tri korake od Rozalke — so začeli Alfonzovi zobje zopet šklepetati kakor kopita dirjačice žirafe. V silni razburjenosti se mu je izmuznila cunjica iz ust. Naenkrat se je zbudil Masajec, ki je ležal komaj tri korake od nas, se vsedel ter se začel ozirati okrog sebe, da vidi, odkod prihajajo glasovi. Ves iz sebe, pomaknem kopito svoje puške prav do Alfonzovega želodca. Šklepetane je ponehalo, a ko se je pri tem sključil, se mu je puška sprožila, in sicer tako, da je šla krogla komaj palec daleč od moje glave.

Znamenje je bilo dano. Od obeh strani krala se je oglasilo živahno streljanje, ki sem se mu pridružil tudi jaz s tem, da sem ustrelil tistega velikana v Rozalkini bližini, ravno ko se je hotel dvigniti. Od gorenjega dela krala se je začulo strašansko vpitje, v katerem sem na svoje veselje spoznal prodirljivi Tomičev glas; v naslednjem trenutku pa je sledil prizor, ki ga ni mogoče opisati. Tuleč od jeze in groze je črna množica divjakov v kralu planila pokonci. Mnoge so podrle naše krogle, predno so storili le en korak. Za hip so postali neodločni, ko so pa čuli vpitje, ki se je neprestano glasilo od gorenjega dela krala in so krogle povzročile veliko zmedo, so kakor en mož planili proti izhodu, ki je bil zadelan s trnjevim grmovjem. Strahovito so učinkovale naše krogle v gosti množici. Izpraznil sem še svojo repetirko na deset streliv in sem ravnokar začel vti-kati vanjo nove naboje, ko se spomnim male Rozalke.

Ozrem se v tisto stran in zagledam belega osla na tleh; zadela ga je ali naša krogla ali pa masajska sulica. V bližini ni bilo živega Masajca, le črna strežnica je stala poleg deklice in s sulico skušala prerezati vezi na njenih nogah. Ko se ji je to posrečilo, je stekla proti zidu ter začela plezati čezenj, deklica pa za njo. Rozalka je pa očitno imela premrle ude, kajti stopala je težko in počasi. Zdajci jo zagledata dva ležeča Masajca in planeta proti nji, da jo pobijeta. Prvi je prišel do nje ravno v trenutku, ko je uboga dekle po obupnem poskusu splezati na zid padlo nazaj v kral. Sulica se je zablistala, v tem trenutku pa ga zadene med rebra moja krogla, da se je zvrnil kakor ustreljen zajec. Za njim pa je bil drugi, jaz sem pa imel le eno patrono v puškinem skladišču. Rozalka je zopet vstala in zagledala za seboj svojega novega preganjalca, ki je hitel z dvignjeno sulico proti nji. Obrnil sem se v stran in začelo mi je prihajati kar slabo. Ko sem pa zopet pogledal tja, sem v svoje neznansko začudenje videl Masajčevo sulico na tleh, on sam pa se je opotekal, držeč se z obema rokama za glavo. Naenkrat sem zagledal puh dima, ki je prihajal v smeri od Rozalke in divjak se je v vsej svoji dolgosti zvrnil po tleh. Tedaj sem se spomnil, da je imelo dekle pri sebi revolver ter videl, da je izstrelila obe cevi in si tako

rešila življenje. V naslednjem trenutku je zopet planila proti zidu in s pomočjo strežnice, ki je ležala vrh zidu, splezala čezenj in bila tako za trenutek na varnem.

Precej časa je treba, da popišem vse to, a ne verujem, da se je vse to godilo več nego petnajst sekund. Kmalu sem zopet napolnil puško z novimi naboji in začel iznova streljati, a ne na gosto trumo koncem krala, ampak na begunce, ki so hoteli preko zidu. Kar po vrsti sem jih pobiral in pri tem dospel do ogla, ali pravzaprav do ovinka, ki ga je delal zid, ravno ob času, da sem se mogel pravočasno udeležiti velikega boja, ki je tam divjal.

Ob tem času se je nabralo kakih dvesto Masajcev — če namreč računamo, da smo jih do sedaj pobili kakih petdeset — pred vhomom, zadelanim s trnjem. Sem so jih gnale sulice Tomičevih mož, o katerih so brez dvoma sodili, da jih je mnogo več in ne samo deset. Iz neznanega vzroka jim ni prišlo na misel, da bi splezali preko zidu, ki primeroma ni bil previsok. Vsi so se obrnili proti trnjevi ograji. Z mogočnim skokom se je zagnal prvi bojevnik nanjo in preko nje, a predno se je zopet dotaknil tal, sem videl veliko Vojnovičevo sekiro, ki se je dvignila in padla s strahovito silo po njegovi glavi, da se je zvrnil med trnje. Z divjim krikom so skušali ostali prodreti skozi, kakor jim je pač najbolje kazalo, kakor hitro pa so prišli na drugo stran, se je zavihetela velika sekira in zablistala inkozikas, pa so padali drug za drugim in delali s svojimi trupli zagrado drugim. Tisti pa, ki so utekli tem sekiram, so padli v roke askarija in obeh Makenzijevih kafrov; kdor je pa tudi tukaj odnesel zdravo kožo, temu so jo preluknjale moje in Makenzijeve dobro merjene krogle.

Vedno hujši in ljutejši je postajal boj. Posamezni Masajci so skočili na mrtva trupla svojih tovarišev ter s svojimi dolgimi sulicami napadli naša dva glavna junaka, oborožena s sekirami; a radi železnih sraje jima niso mogli do živega. Takoj nato se je velika sekira zopet zablistala v zraku, začul se je hreščec glas in zopet se je zvrnil en Masajec.

Tomič je prišel sedaj čisto blizu s svojimi in naši so morali prenehati s streljanjem, da ne bi zadeli katerega lastnih mož. V blaznem in obupnem strahu so se Masajci zagnali skozi trnjevo ograjo in preko nakopičenih mrtvih ter jo naposled prodrli ter potisnili Vojnoviča, Umslopogasa in ostale tri v stran.

Sedaj smo hitro začeli izgubljati svoje ljudi. Prvi je padel naš ubogi askari, ki je bil oborožen s sekiro; dolga sulica ga je prebodla. Ni trajalo dolgo in padla sta tudi druga dva moža, ki sta bila oborožena s sulicami in se še v smrti borila kot tигра. In še druge je doletela ista usoda. Za trenutek sem se že bal, da je boj izgubljen, vsekakor je bil dvomen in neodločen. Zaklical sem svojim možem, naj vržejo

puške v stran, pograbiijo sulice in se vržejo v metež. Zgodilo se je tako in Makenzijevi so sledili njihovemu zgledu. To je imelo takoj očividni uspeh, a boj je ostal še vedno neodločen.

Naši ljudje so se borili imenitno. Vrgli so se na temno, gosto množico elmoranov, klali, prodirali, sekali, pobijali in bili pobiti. Ves bojni vrišč pa je prevpil Tomičev glas, ki je podžigal ljudi, ko so se zakadili tja, kjer je bil metež najhujši. Kakor dva stroja sta se dvigali in padali Vojnovičeva in Umslopogaseva sekira, razširjajoč smrt in nevarne rane pri vsakem udarcu. Vendar sem opazil, da so neznosni naporji utrudili Vojnoviča, ki je že krvavel iz več ran in so mu bile žile na čelu napete kakor modre zavozljane strune. Cello Umslopogas, ta možak iz železa, je bil videti upchan. Opustil je »trkanje« s konico svoje sekire, s katero je do sedaj vrtal sovražne butice in začel rabiti široko ostrino. Jaz sam se nisem vrgel v metež, ampak sem se držal bolj v ozadju in pošiljal svoje krogle vsakemu Masajcu, ki sem ga le mogel dobiti na muho. Tisto jutro sem ustrelil devetinspetdesetkrat in mislim, da nisem velikokrat zgrešil.

Toda kljub vsem naporom se bojna sreča ni hotela nagniti na našo stran. Nas je bilo komaj še petnajst ali šestnajst zmožnih za boj, sovražnika pa najmanj še petdeset. Seveda, če bi bili ti imeli le količkar zdrave pameti, bi bilo kmalu konec boja in naša peščica poražena; a to se ni zgodilo; še vedno se niso otresli strahu in iznenadenja in nekateri so zbežali iz tabora brez vsega orožja.

(Dalje prih.)

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

(Dalje prih.)

Med tem so se zbrale bolj zadaj stoječe sovražne čete in prišle prednjim četam na pomoč. Boj je dobil sedaj popolnoma drugačno obliko. Bila je še tema in sovražnik je hotel videti, zato so zažgali taborišče in obe vasi. Svit požara je segal daleč okrog in nam pokazal tudi naše čete na obeh krilih, ki so ravnokar prodirale naprej proti taboru.

Med prvimi, ki so padli takoj ob začetku našega prodiranja, je bil tudi prijatelj Belok, ki mi je v noči, ko sva se srečala pri Smolensku, govoril, da ga obhajajo slutnje bližnje smrti. Svinčenka ga je zadela v glavo in bil je na mestu mrtve.

Ko smo se polastili sovražnikovih taborišča in prisilili s tem Ruse, da so del svojega topništva vrgli v bližnje jezero, smo dospeli v vas, kjer so cele množice umikajočih se zasedle hiše, ki so stale večinoma že v plamenih. Tu se

je sedaj razvila krvava borba, mož pro-
ti možu. Metež je bil strašen; vse čete
so se razkropile, nihče ni več slušal
svojega poveljnika, vsak se je boril na
svojo pest. Del polka, pri katerem sem
bil tudi jaz, je pri svojem prodiranju v
vas zadel na neko grajščino. V velikih
prostorih in na dvorišču, obdanem z
nizkim zidom, se je bilo utaborilo pre-
cejšnje število Rusov. Takoj smo šli,
da jih napademo, in res se nam je po
kratkem času posrečilo, da smo vdrli
preko zidovja na dvorišče. Kar se je se-
daj godilo, tega ni mogoče popisati.
Strelji so padali le še posamič; delovala
so puškina kopita, bajoneti in sablje.
Požar je razsvetljeval pretresljive pri-
zore. To ni bila več človeška borba, to
je bilo zverinsko klanje in mesarjenje.
Francozi in Rusi so se valjali po snegu
in klali drug drugega. V divji omami
sem lovil nekega ruskega častnika, ki
je hotel ubežati zadaj preko zidu, kar
pomeri dva koraka pred menoj stoječi
Rus s puško name in sproži. K sreči je
puška odpovedala; v naslednjem hipu
je že zadet od moje kroglice ležal v
snegu.

Medtem je pritiskal ogenj v hiši
Rusom vedno bolj do živega, in so se
takorekoč že pražili; poslali so zato po-
slanca s poročilom, da se hočejo vdati.
Polkovnik ukaže ustaviti ogenj, a naši
vojaki ga niso več čuli. Sporočil sem
poveljnikov ukaz vojaku, ki je ranjen
na nogi sedel na tleh in neprenehoma
streljal. Odgovoril mi je:

»Kaj! Neham naj streljati? Naj
store to drugi, jaz ne; ranjen sem in
ne morem več naprej, ampak bom tu-
kaj bedno poginil, zato hočem porabiti
vsaj kroglice, kolikor jih še imam.«

Nobena beseda ni več pomagala;
boj je trajal dalje, in ko sovražnik v
hiši ni imel nobenega drugega upanja
več, da odide smrti v ognju, razen če
planejo ven in prodro s silo naše čete,
tedaj so se spustili iz hiše in v divjem
obupu drli proti nam. Toda ko so se
prvi pokazali na prosto, smo jih takoj
pobili na tla, druge pa zapodili nazaj.
Noben izmed teh, gotovo čez štirideset
mož, ni videl več belega dne. Hiša se je
podrla nad njihovimi glavami in poko-
pala vse do zadnjega pod gorečimi po-
drtinami.

Po tem strašnem prizoru smo zbrali
svoje ranjence in se vsi zbrali okrog
našega starega polkovnika, ki je bil ta-
ko izdelan in vsled trpljenja zadnjih
dni onemogel, da je v tem trenutku le
še naslonjen na svojega pobočnika mo-
gel stati pokonci. On je bil najstarejši
polkovnik vse cesarske armade in bil
že v bojih v Egiptu. Sedaj je ukazal z
bojem prenehati in počivati do soln-
nega vzhoda. Na drugih točkah je med
tem trajal boj še dalje. Streljanja,
združenega s kričanjem in rjojenjem,
ni hotelo biti konec. Okrog nas so na
vseh straneh hropeli in stokali ranjen-
ci in umirajoči.

Ko se je končno zdanilo, so se nu-
tili našim očem strašni prizori. Truplo
vrh trupla in med njimi nesrečneži z

razstreljenimi, prebodenimi ali polom-
ljenimi nogami, rokami ali drugače po-
habljeni. Med drugimi sem spoznal
tudi onega, ki me je hotel ustreliti.
Moja kroglica ga ni bila popolnoma
usmrtila, bil je še živ, in jaz sem se
trudil, da sem ga spravil vsaj v neko-
liko bolj udobno lego. Poveljnik našega
bataljona je ležal na tleh z razdroblje-
no nogo, umrl je čez dva dni. Nekateri
polki so imeli še večje izgube kakor
mi. Neki moj rojak, ki je poveljeval
stotniji gardnih voltižerjev, je izgubil
tretjino svojega moštva.

Uspeh tega krvavega nočnega boja
je bil, da so Rusi sicer zapustili svoje
dosedanje postojanke, a se potem ne
daleč od nas zopet ustavili in utaborili.
Cel dan in celo noč od 16. do 17. smo
moral ostati na bojnem polju; toda
med tem časom nas niso niti za trenu-
tek pustili pri miru in nas pomoči
neprestano sklicevali k orožju, tako da
ni bilo o počitku niti govora in nismo
dobili niti toliko časa, da bi se mogli
pri ognju pogreti.

Zjutraj 17. novembra smo ob pr-
vem svitu vstali in se postavili na
drugi strani ceste sovražniku nasproti.

Od tu smo lahko videli del ruske
armade, ki je stala s hrbtom proti goz-
du na neki višini. Postavili so nas v
dve bojni vrsti. Zadnja, pri kateri sem
bil tudi jaz, je naslanjala svoje levo
krilo na plitvo globino, ki se je raz-
tezala preko ceste, in v kateri je našel
del čet varno zavetišče, desno krilo pa
je segalo do mesta. V sprednji četi,
dvestopetdeset korakov pred nami, je
pa stal en polk »mlade« garde pod po-
veljstvom polkovnika Lurona, in še da-
lje na desno del »stare« garde, kakor
tudi vse ostale čete s konjenico in top-
ništvom, ki se niso bile udeležile boja
v pretekli noči.

To naše razvrščevanje se je vršilo
med neprestanim gromenjem sovra-
žnih topov. Ko smo bili vsak na svojem
mestu, je prišel cesar. Prišel je peš in
se krepkih korakov kakor k paradi po-
dal v sredo čet in se tam postavil ravno
nasproti ruskim baterijam. Bitka se je
pričela.

Topovi so gromeli neprenehoma in
kosili vrsto za vrsto naših. Res so tudi
naši maloštevilni topovi, ki smo jih še
imeli, provzročili marsikako vrzel v
sovražnih četah, toda zaradi velike pre-
moči, ki nam je stala nasproti, jih je
moralo mnogo utihniti. V tem uniču-
jočem ognju smo stali do dveh popol-
dne in naši ljudje so sprejemali smrt,
ne da bi trenili z očesom.

(Dalje prih.)

Dom in svet.

Novomašniki. Iz goriške nadškofije
bodo letos peli novo sv. mašo naslednji
gg. Slovenci: Anton Mrevlje iz Križa, Karl
Beja iz Biljane in Peter Dom. Butkovič iz
Sovodenj. — Za tržaško škofijo Slovenec
g. Jožef Glažar iz Rojana.

Dolenjske potrebe. Dne 7. maja je bila
deputacija Dolenjcev iz trebanjsko-mokro-
noškega okraja in sosednih občin pri de-
ž. predsedniku, da pojasni gospodarske raz-
mere in druge nevarnosti v okraju. Bilo je
več župnikov, županov in najuglednejših
mož. Deputacijo je s sebi navadno spre-
tostjo in poštvovalnostjo vodil predse-
dnik kmetijske družbe, državni poslanec
Povše. Cilji so bili predvsem gospodarski,
gospod poslanec pa zlasti dolenjsko gospo-
darstvo jako dobro pozna. Deputacija je
bila najpristranejša sprejeta. Gospod de-
ž. predsednik je prineseno spomenico na-
tatančno prebral in se o vsem informiral.
Pokazalo se je, da gospod predsednik do-
bro pozna dejanske razmere in ima naj-
boljšo voljo po možnosti pomagati. Zagoto-
vil nas je, da bo storil, kar bo mogoče, za
prospeh Dolenjske in uresničenje izraženih
želj, s čimur smo zadovoljni.

**Slovesna otvoritev velikega vodovoda
za Cerknico in Rakek.** S hiš zavednih
Cerkničanih, ki znajo ceniti gospodarski
napredek in dobroto, izkazano cerkniški
in rakovski občini po novem vodovodu, so
plapolale v nedeljo zastave, in zbralo se
je obilo ljudstva, da prisostvuje blagoslov-
ljenju. Bila je res lepa in pomenljiva slav-
nost, ki jo pa tudi zasluži tako delo. Vodo-
vod je dolg 31.600 metrov in je izpeljan iz
studenca Podslivnico. Ta studenec je dal
v suši, ko so mnogi drugi studenci čisto
vsahnili, 7 in pol litra vode na sekundo.
Priklopiti bi se pa dal za slučaj potrebe
še drug studenec, ki je dal v tisti suši dva
in pol litra vode na sekundo. Stroški so
proračunjeni na 420.000 K in se ne bodo
prekoračili, kljub temu, da se je naredilo
čez 2 km več vodovoda, nego je bilo v na-
črtu. Vodovod preskrbuje do 5000 prebi-
valcev z izbornu studenčno vodo in je veli-
kanskega pomena za vse gospodarstvo.
Tudi vojaštvu dobro služi, ki je v teh kra-
jih silno trpelo od vojaških vajah vsled po-
manjkanja vode. Štirje rezervuarji hranijo
380 kubičnih metrov vode. Hidranti iz-
vrstno funkcionirajo in bodo dobro služili
v slučaju požara. Dasi se je bilo boriti s
težkočami — nagajala je poplava in delo-
ma je bil teren jako neugoden — se je delo
izvršilo brez vsakega nereda, tako da je
ta vodovod v tehničnem oziru vzoren. Delo
je izvršila tvrdka Lončarič, stavbno nad-
zorstvo pa je vršil deželni stavbni urad.

Slava slovenskim fantom! Vojaški list
»Die Vedette« piše, da je bilo med avstrij-
skim vojaštvom leta 1911. povprečno naj-
manj boleznih med slovenskimi fanti in da
so ti povprečno najmanj službenih dni iz-
gubili. Umrl ni nihče. Kot najbolj zdrav
kraj v celi Avstriji se imenuje Kanal na
Goriškem, ker je bilo tu povprečno naj-
manj slučajev bolezni.

V gluhozemnico v Ljubljani se bodo
s pričetkom šolskega leta 1913/14 nanovo
sprejemali gluhozemi, na umu zdravi, šolo-
obvezni otroci po 7 do 12 let stari. Proš-
nje z običajnimi prilogami je vlagati pri
vodstvu gluhozemnice v Ljubljani do dne
10. junija t. l.

Hrvaško romanje v Rim. Tudi Hrvatje
nameravajo prirediti letos romanje v Rim.
Iz Reke odide parobrod 21. julija ob 8. uri
zvečer. 22. julija bodo v Loreti, 23., 24.,
25. in 26. julija v Rimu, kjer si ogledajo vse

znamenitosti. Iz Rima gredo v Asisi, potem v Jakin in odtod zopet na Reko, tako da bodo 28. julija zopet doma. Cene: I. razred 200 K, II. razred 155 K, III. razred 105 K. Vsteta je vožnja in hrana. Vpisuje se pri uredništvu lista »Naša Gospa Lurdska« na Reki. Vpisovanje traja do 10. julija; kot vpisnino se mora poslati naprej 10 kron.

Rimska romarica umrla. Iz Metlike poročajo, da je Draščičih umrla rimska romarica Ana Pečarič, ki je obolela na potovanju.

Smrtna kosa. Umrl je v Mariji Enzersdorfu pri Dunaju odlični slovenski domoljub g. Jakob Pukl, veleposestnik, c. in kr. nadporočnik in častni član Podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju. Dosegel je starost 64 let. Pogreb je bil v nedeljo. — V Dvoru na Dolenjskem so pokopali te dni gospo Uršulo Zupc. Ugledna pokojnica je bila teta drž. poslanca dr. Ignacija Žitnika. — V Rovih pri Kamniku je umrla Marija Sajovic. — V Cajnarjih pri Cerknici je umrla M. Štritoč, mati g. Antona Štritoča, župnega upravitelja v Gorjah na Koroškem.

Voditelj književnice Mohorjeve družbe umrl. Večletni voditelj književnice v tiskarni Mohorjeve družbe v Celovcu, g. Martin Bruger je umrl dne 7. maja v Špitalu ob Dravi. V Mohorjevi tiskarni je bil nepretrgoma 35 let do letos dne 3. maja. Dosegel je starost 74 let. Umrl je v Špitalu v nekem zdravilišču, kjer se je zdravil. Pokopan je bil 9. maja na pokopališču v št. Rupertu pri Celovcu v družinskem grobu.

Prijatelji obmejnih Slovencev, na delo! Pomagajte »Slovenski Straži«, da bo mogla kar najuspešnejše delovati! Kupujte Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem! To se zahteva tem lažje od vas, ker ta kavini pridelatek ni le pristno domače blago, temveč obenem najizvrstnejši izdelek te vrste sploh, kar je dobro znano vsem našim gospodinjam, ki se jim je Kolinska kavina primes v korist obmejnim Slovincem jako priljubila. Pazite pri nakupovanju na napis »v korist obmejnim Slovincem« in na pečat »Slovenske Straže«, ki mora biti pritisnjen na vsaki škatljici.

Kolportaža dobrih knjig. »Katoliška Bukvarna« naznanja svojim p. n. odjemalcem, da ima edinole g. Ciril Trpik pravico kolportirati njene knjige. Edino ta je vsled dovolilnice c. kr. deželnega predsedništva v Ljubljani z 25. aprila 1913, št. 1045/pol. upravičen kolportirati za »Katoliško Bukvarno«. V vsakem dvomljivem slučaju se ima g. Trpik izkazati tudi z našim uradnim potrdilom, kjer je točno označeno, kako daleč segajo njegove pravice.

Mednarodna kolesarska dirka okrog goriškega Krasa se je vršila v nedeljo, dne 4. maja, ob lepem vremenu. Preteči je bilo treba 140 kilometrov dolgo pot: Gorica — Krmin — Zagrad — Devin — Opčine — Sežana — Razdrto — Ajdovščina — Gorica. Na tej cesti je bilo razpostavljenih 1200 vojakov. Priglasilo se je 47 dirkačev — med temi 13 vojakov. Iz Gorice je odšlo 42 dirkačev, 2 sta se vrnila in k cilju jih je prišlo 35. Na kraju odhoda je bilo vse polno občinstva, med tem mnogo častnikov in general Scotti. Točno ob 10. uri dopoldne

je dal nadporočnik Karel Christian znamenje za odhod. Prvi je došel nazaj v Gorico štajerski Slovenec Fran Gregl, ki je sedaj vojak, a je sicer pri kolesarskem društvu »Sokol« v Zagrebu; rabil je 4 ure 51 minut. Ostali dirkači so prihajali v večjih ali manjših presledkih. Nesreč ni bilo sicer nikakih, vendar so se pri Krminu nekateri prevrnili. Dirkače je lovil precej časa dež; k cilju so vsi prihajali blatni, tako da je bilo težko koga spoznati. Ljudje so mislili, da imajo maske na obrazu, pa so imeli debele plasti cestnega blata.

Kako skrbi ogrska vlada za svoje izseljence. Ogrska vlada je obvezala sedanjo združeno avstro-amerikansko in kanadajansko parobrodno družbo za velike dobrote, ki jih bodo od sedaj uživali ogrski izseljenci. Tako je morala družba najprej zase položiti 100.000 K, za svojega generalnega zastopnika pa 50.000 K varščine, razen tega pa je obljubila, da ne bo nikjer po deželi imela svojih agentur. Vsak ogrski izseljenec, ki se pripelje iz Budimpešte, Čakovca, ali z Reke v Trst — tam bodo agenture ostale, — bo dobival v Trstu za 5 kron stanovanje in hrano, dokler se ne odpravi z ladjo preko morja. Prevoznina ne sme biti ceneja od 125 K, da ne bi ljudje preveč silili v Ameriko. Vsako leto mora spraviti družba, če se ponudijo, 500 izseljencev nazaj na Ogrsko, in sicer nad 12 let stare za 50 kron, pod 12 let stare pa za 25 kron. Obresti varščine uživa družba, varščina sama pa bi zapadla državi, če se družba ne bi držala pogodbe, ki velja do leta 1920., dočim je odpovedljiva za obe stranki na eno leto.

Koliko je Slovanov na svetu? Začetkom leta 1913. se je naštel nad 165 milijonov Slovanov, to je ravno ena desetina celokupnega človeštva. Slovani se delé tako-le: 71.300.000 Velikorusov, 35.600.000 Malorusov, 22.500.000 Poljakov, 10.390.000 Srbov in Hrvatov, 7.650.000 Čehov, 7 milijonov 550.000 Belorusov, 4.740.000 Bulgarov, 2.800.000 Slovkov, 1.530.000 Slovencev, 1.200.000 makedonskih Slovanov, 380.000 Kašubov, 160.000 lužičkih Srbov, vsega vkup torej 165.550.000 duš. Če se vpošteva razne potujočene Slované, ki se bodo ob ugodnih razmerah zopet vrnili v naročje slovanstva, — bo Slovanov blizu 200 milijonov. Od 165 in pol milijona Slovanov živi v Rusiji 118 milijonov, v Avstro-Ogrski in Nemčiji 31 milijonov, v balkanskih slovanskih kraljevinah 10 milijonov, v Ameriki 5 milijonov in ostali v Rumuniji, Italiji, Franciji, Švici, Mali Aziji, v Kini, Buhari, Perziji in Kitajski.

Bajka o milijanski dedščini Novaka. Predpreteklo leto so prinesli razni slovenski listi vest, da je umrl pred kakimi 40 leti neki Marko Novak v Severni Ameriki, zapustivši kakih 140 milijonov kron, ne oženjen in brez testamenta, ter da se sedaj iščejo dediči tega ogromnega premoženja. Ta vest se je ponavljala dalje časa z večjimi ali manjšimi izpremembami. Milijonar se je imenoval sedaj Leopold Novak, sedaj zopet Janez Novak, in je umrl enkrat v Avstraliji, potem v Južni Ameriki ter celo v Afriki. Zapuščina se je vedno sukala okoli 140 do 160 milijonov mark, kron ali goldinarjev ali pa celo dolarjev. Ker je ime »Novak« v mnogih delih Avstrije in Nem-

čije, zlasti na Kranjskem zelo razširjeno, ni čuda, da se je smatral skoro sleherni nositelj tega imena že srečnim dedičem. Vsled vednih vprašanj uvedlo je tudi naše c. in kr. ministrstvo za zunanje zadeve natančno uradno poizvedovanje potom raznih poslaništev in konzulatov. Ta poizvedovanja so na kratko dognala sledeče: Kakš general de Novak, ki naj bi umrl brez dedičev z milijonsko zapuščino, ni nikdar in nikjer živel in ne na Holandskem, ne v Afriki, Ameriki ali Avstraliji ni sledu o taki brezdelni zapuščini. Vse tozadevne vesti izvirajo marveč od nekega francoskega časnikarja in so le dobro posrečeno varanje lahkovernih bralcev. Želeti bi le bilo, da bodo našle te vrstice ravno toliko bralcev, kakor ona prejšnja izmišljena poročila, in da jim bodo služile v pouk in opomin za slučaj, da se še kdaj pojavijo vesti o kaki novi milijanski dedščini.

Ogromna sveča. Iz New-Yorka poročajo: Največja voščena sveča, ki se je kdaj vllila, bode ona, ki jo namerava duhovnik Montelone od katoliške cerkve Naše Device ustanoviti v spomin J. Pierpont Morganu. Izdelava sveče bo stala 7500 kron. Ogromna sveča bo 16 čevljev visoka in 18 palcev bo znašala v premeru. Ko bo izdelana, se pošlje v Rim in postavi v Vatikanu. Prižigala se bo samo za praznike in bo šele čez 300 let zgorela.

Bivši francoski ministrski predsednik, nekdanji sovražnik Cerkve, in usmiljenke. Bivši francoski ministrski predsednik in veliki sovražnik katoliške Cerkve George Clemenceau je menda postal popolnoma drug človek, odkar je bil operiran in negovan v pariski bolnišnici v Bizetovi ulici. Tu so mu stregle usmiljenke in si s svojo ljubeznivostjo in vestnostjo popolnoma osvojile njegovo srce, tako da jih ne more prehaliti in pozabiti. Ko je bil nekoliko okreval, je vsak dan hodil v samostansko kapelico in krasil oltarje s cvetjem. S sestrami in samostanskim duhovnikom se je po cele ure pogovarjal o verskih stvareh, devici Orleanski i. dr. Sedaj je v Nizzi, odkoder se predniki omenjene bolnišnice v Parizu po njegovem naročilu vsak dan pošlje košarica cvetja.

Ministrova hči — mizararski pomočnik. Hčerka danskega ministrskega predsednika Bernstena, gdčna Anny Bernsten, je te dni v Kodanju prestala izkušnjo za mizararskega pomočnika. Za to priliko je naredila predalnik iz mahagonijevega lesa. Mizarstva se je učila redno kakor vsak drug vajenec v kodanjski tovarni za pohištvo Horsböl. Prvo njeno vajeniško delo je bila skrinja, ki jo je kupila ruska carica mati. Za gospodinjsko razstavo v Kodanju je naredila pisalno mizo, ki je zelo ugajala. Z gdč. Bernsten sta se pri isti trdki učili mizarstva tudi gdčna Agneza Torp in grfica Agneza Schack-Schackenborg in so z vred prestale pomočniško izkušnjo. Gdčna Bernsten se v kratkem poroči.

Milijarderjeva hči vzela natakarka. Hči milijarderja Reddinga v Baltimore se je v nedeljo poročila z natakarkom Georgom Lamageom, ki je bil znan pod imenom »lepi Šorž«. Nevestin je oče je mnogokrat rekel, da raje vidi, da se hči poroči z navadnim delavcem, kakor pa s kakim ubožanim postopačem, ki se ponaša s svo-

jimi visokimi predniki. Na natakarkarja pri tem najbrže ni mislil, vendar je pa kljub temu tudi natakarkarja pristrčno sprejel kot svojega zeta ter mu izročil vodstvo velike restavracije v Pensylvaniji.

Davek na pijance. Nov vir dohodkov nameravajo vpeljati mestni očetje ruskega mesta Kerson. Sklenili so davek za vsakega pijanca, ki ga dobe na ulici. Davek se ravna po premoženjskih razmerah pijančevih ter znaša od 3 do 100 rubljev. Gospod urednik »Zlate dobe« naj sproži tudi pri nas to pametno misel; koristilo bo pijancem in občinam.

11 bratov in sestrâ v skupni starosti 774 let živi v trgu Schwyz v Švici. Pišejo se Inderbitzin. Žive v skromnih razmerah, so delavni, pridni, zdravi in stari.

Poštni nabiralniki. V Kanadi je dal neki iznajditelj patentovati posebne nabiralnike za pisma. Ti nabiralniki bodo kot nalašč dobro služili po velikih mestih, kajti nabiralnik pove vsakemu, v kateri ulici se nahaja, sprejema pisma, a prodaja tudi znamke. Ponoči je razsvetljen z elektriko. Na nabiralniku je še dosti prostora za razne reklamne namene.

Obesil se je, ker je zadel v loteriji. Glavni dobitnik saske državne loterije v znesku 50.000 kron so vzajemno zadeli neki majhni trgovci v Kamenici v Sriemu. Ko je eden izmed njih zvedel za to srečo — je šel in se obesil.

Angleški politiki v Dalmaciji. Angleški ministrski predsednik Asquith, prvi lord admiraltete Churchill in še več drugih angleških dostojanstvenikov bo obiskalo Dalmacijo in njena mesta ter se bo nato podalo na Malto.

Japonec uči mariborsko policijo. Japonec Aleksander Sumakoj, ki je že v več mestih na Avstrijskem policijo v samoobrambi »dsiu dsistu« izvežbal, se je mudil te dni tudi v Mariboru in mestno policijo v obrambnem boju podučil. V vseh večjih mestih se je japonska samoobramba »dsiu dsistu« dobro obnesla. Sumakoj je v tem oziru pravi strokovnjak in mojster.

Blejski grad bodo podrli. Listi poročajo, da hočejo sedanji lastniki blejskega gradu starodavni grad podreti in na njegovem mestu postaviti hotel.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamci dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4 3/4 % brez kaknega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne

Glej inserat!

Gorenjske novice

g Birmovanje v kranjskem dekanatu. Od 1. maja pa do 8. je birmoval presvitli gosp. knezoškoč v Kranju, Naklem, Podbrezju in župnijah tržiškega sodnega okraja. Povsod ga je ljudstvo sprejemalo z največjo častjo in spoštovanjem. Premnogi vitki mlaji, lični slavaloki, venci, pozdravi občinskih odborov, Orlov, Marijinih družb. šolske mladine z učiteljstvom, izobraževalnih društev so pričali o vdanosti našega ljudstva do presvitlega g. knezoškofa. Le liberalci so se povsod poskrili ali pa oddaleč liki farizeji opazovali to gibanje slovenskega ljudstva. Po nekaterih krajih so celo agitirali, kakor n. pr. v Trzinu, v Kranju, Podbrezju proti slovesnostim in razobešenju zastav, toda pametni in pošteni ljudje niso porajali za liberalne jezike in storili so svojo dolžnost. Tudi v tem okraju se je ljudstvo deloma že otreslo liberalne more, deloma bo to še storilo ob raznih volitvah.

g Koprivnik v Bohinju. Za župnika je bil 5. maja umeščen tukajšnji župni upravitelj Fr. Steržaj.

g Mekinje. (Predavanje.) V nedeljo 18. majnika t. l. popoldne se bo vršil v Društvenem Domu občini zbor živinorejske zadrge. Ob 3. uri popoldne bo govoril našim kmetovalcem ravnatelj kmetijske družbe g. ces. svetnik Gustav Pirc. Po govoru bo občini zbor. Prijatelji kmetijstva, na ta shod!

g Moravče. (Nagla smrt.) Kap je zadela poštarico Ema Lederer, da je vsled tega umrla. R. I. P.! — (Peki v Moravčah.) Veliko jih je že začelo pekovsko obrt izvrševati v liberalnem Zadrženem Domu, a ne gre, pa ne gre. Zadnji, ki jo je pred nekaj tedni odkuril, je pustil za seboj nekaj sledov, v obliki dolga. Nastopil je pa zopet nov, ki pravijo, da niti obrtnega lista ne rabi. — (Hišo) poštarice Lederer je kupila prodajalka na Voglu za nekaj čez 12.000 kron.

g Na Rovih se je 5. t. m. slovesno zaključil gospodinjski tečaj, ki sta ga vodili gospodični Minka Odlasek in Minka Cesar. Trajal je dva meseca in ga je obiskavalo 18 gojenk. Kako je dekletom obilo koristil v umstveni in praktični izobrazbi, je pokazala stroga izkušnja in lična razstava. Zaključku so prisostvovali: zastopnik deželne odbora gosp. dr. Lovro Pogačnik, c. kr. okrajni šolski nadzornik g. Fr. Gabrček, okrajni zdravnik g. dr. Churain, dež. živinorejski inštruktor g. Hladnik in obilo občanov, zlasti starši gojenk. Gospod c. kr. okr. šolski nadzornik je poudarjal v jedrnatem nagovoru, kako potrebni so taki tečaji zlasti še tudi za to, da pride zopet v ljudsko maso smisel za zdravo varčnost, ki je najboljšo sredstvo zoper vladajočo draginjo, katere se niti kmet niti meščan ubraniti ne more. Zjutraj so imele gojenke skupno sv. obhajilo.

g Tržiške novice. Po prizadevanju našega deželne poslanca dr. Gregoriča smo dobili gospodinjski tečaj. Svoje prostore ima v poslopju g. Klofutarja. Prišel se je

7. t. m. in obiskuje ga 17 deklet. Vadijo se v kuhanju, šivanju, pranju, vrtnarstvu i. dr. Vse se udeležujejo z največjo vnemo in pridnostjo tečaja. — Kakor čujemo, bo nekaj delavskih hčerâ, ki so čez dan zaposlene po tovarnah, prihajalo na tečaj zvečer. Tečaj vodi gđica Julija Jaklič.

g Trzin. (Zvestoba in vztrajnost naših delavcev.) V tovarni g. Antona L. Globočnigg, ki izdeluje kose in srpe, obhaja letos maja meseca kovač Josip Ahačič svojo petindvajsetletnico pri enem in istem gospodarju. Njegov bratranec Ignacij Čadež je pa že trinideset let pri dotičnem gospodu. Redka slavnost dveh bratrancev!

g S Trstenika. Na cesti od Babnega vrta skozi Žablje na Sp. Belo se sedaj delajo betonski mostovi in znižavajo klanci. Zato ni mogoče po nji voziti s težkimi vozmi, na kar se opozarjajo vozniki.

Dolenjske novice

d Bička vas pri Murni peči. (»Eder joče, drug se veseli.«) Dne 6. maja je umrla Neža Mekše, ki je zapustila moža in devet malih otrok. Ko so prišli zvečer k mrliču sosedje molit, so prepevali žalostne mrtvaške pesmi. Nasproti hiše pri županu so pa imeli godbo in ples in so prepevali do jutra. Prav posebno hvalevredno ni tako veseljaštvo, ko sloni smrt s koso nad sosedovo hišo.

d Dobrépolje. (Odgovor lažnjivim dopisnikom »Slov. Doma« in njihovim hinavskim kompanjonom.) Vsaka fara ima nekaj oseb bolj sumljivega značaja. Svoj štant imajo v gostilni; seveda vsaka gostilna jim ne dá prstorov na razpolaganje! Tu začno praznovati nedeljo že pred prvo mašo s kvartami, šnopom in goljazežem in kjer potem kvantajo, hujskajo in lažejo do večera, in naposled tiste laži napisane pošljejo v »Slovenski Dom«. Pri nas kajpada jih je tudi nekaj. Imenujejo se napredna stranka. Po »Slovenskem Domu« lažejo o župniku, kaplanu, štruktju, posojilnici in o dveh drugih, ki so jim obležali v želodcu. Nekateri plačujejo po več iztisov »Slov. Doma«, ki prihajajo v Dobrépolje. Zadnji čas imajo v »delu« g. kaplana Orehka in pa njegovega starega očeta. Satanska zlobnost se zrcali iz teh dopisov, tako da se zgražajo celo njihovi kompanjoni. Nekateri so hudi, ker devajo svojim dopisom napis »iz Ponikev«. Pravijo, da tako podli Ponikavci pa niso. Jim verjamemo. Dopisi v »Slov. Domu« »iz Ponikev«, »iz Dobrépolja«, »iz Vidma« itd. so vsi iz ene in iste kovačnice, iz neke gostilne. Tam šotori dobrépoljska »napredna« stranka in od tam se razliva smrdeča liberalna gnojina na vse strani. Dobrépoljci! Vi ste nevoljni, ker se na dopise v »Slov. Domu« ne odgovarja, češ, da bodo ljudje verjeli, ako se laži v »Slov. Domu« ne zavracajo. Je pa stvar taka: Doma itak tem ljudem nihče ne verjame. Kdor je bil kdaj tako omejen, da je verjel njihovim hujskarijam, je že izpregledal, ker je izprevidel, da so bile vse hujskarije gole laži. Kdor pa

še verjame, temu pa ni več mogoče pomagati. Izven fare se pa za take kvantarske dopise v »Slov. Domu« itak ne zmenijo. V »Domoljubu« odgovarjati bi bilo pa vendar škoda papirja in pa ljudi po svetu tudi čisto nič ne zanima, kako se špetiramo v Dobropoljah. Le potrpite! Za svoje zlobno delo bodo dobili liberalni pisarji primeren odgovor in tudi plačilo. Najboljši odgovor daste na laži teh ljudi s tem, da se jih ogibljete in bežite iz krajev, koder se šopirijo. Same jih pustite, to jih bo najprej ozdravilo in streznilo.

d Leški potok. (Strela.) Strela je udarila med silnim nalivom v kozolec posestnika I. Bartola na Hribu na binkoštno nedeljo popoldne. Užgala je takoj in kmalu je bil kozolec, še poln sena in detelje, v plamenu. Domači požarni brambi in drugim gasilcem, ki so prihiteli takoj na pomoč, se je posrečilo ogenj omejiti. Isto popoldne je še parkrat udarila strela, vendar ni ničesar užgala. Tako silnega naliva še skoro ne pomni naša dolina.

d Škocijan pri Mokronogu. (Ponočni napad.) Dne 5. maja zvečer so čakali štirje škocijanski drugovi na godce, ki so se vračali od vaje. Oboroženi so bili z latami in stali pod Dulčevim kozolcem pred stanovanjem orožnika Vrtačnika. V gosti temi in dežju so planili na iznenadene in napadalec Udovč je fanta Ziherla udaril s kolom po glavi, da se je isti zgrudil na tla. Napadalci so že naznanjeni.

d Žužemberk. (Izseljevanje v Ameriko. — Naši liberalci.) Nesrečna Amerika nam pobira letos ogromno število ljudi. Teden za tednom odhajajo tje kaj cele trume: možje za zaslužkom, fantje za prostostjo, dekleta pa za možnost. Če bo šlo tako naprej, bo naših faranov kmalu več v Ameriki kakor doma. Nad en tisoč jih je itak že tam. Zgledi drugih so vplivali tudi na našega organista g. Simčiča. Sicer je pri nas ena izmed boljših organistovskih služb, toda ker ima zelo številno družino, se je že dolgo menil od Amerike, in ko je bila predpustom razpisana izvrstna organistovska služba pri hrvaški župniji v Clevelandu, je prosil zanjo ter jo vsled izbornih izpričeval tudi takoj dobil. Po veliki noči je odšel na svoje novo mesto, kjer je s 1. majnikom službo nastopil. Ker za sedaj družine ni mogel vzeti seboj, je odšel natihome, češ da gre za nekaj dni po opravkih z doma, ter svoji družini ni razodel svojega namena, da bi ji ne bilo pretežko slovo. Ta njegov tih odhod pa je dal povod raznemu sumničenju. Zlasti naši liberalci so kakor lačni volkovi padli čez njega ter z besedo in nesramnimi dopisi po časnikih z veliko slastjo trgali njegovo poštenje ter čast zavodov, pri katerih je sodeloval. In vendar je bil g. Simčič pošten do zadnjega vinarja in nima nikjer niti najmanjšega dolga, tako da bi si naši liberalci lahko vse prste obliznili, ako bi bili pri svoji posojilnici imeli vedno tako poštene ljudi! Sicer pa liberalci s svojimi lažmi niso nič drugega dosegli, kakor to, da so ljudje še bolj izprevideli, koliko jim je verjeti in kje je zares poštenost in zanesljivost doma. Zato pa tudi ljudstvo grdemu sumničenju liberalcev odgovarja s tem, da se vedno tesneje okle-

pa naših zavodov, med drugimi tukajšnje hranilnice »pri fari«, ki je v najvarnejših in najzanesljivejših rokah. Gosp. Simčiču pa naj služi v zadoščenje za nesramno obdolžitev to, da je sedaj liberalcev samih sram svojih lažij, ko se je izkazala njegova poštenost. Težko ga bomo pogrešali, ker si je znal s svoji mpoštenim in ljubeznivim značajem pridobivati zlasti mlade ljudi, in posebno je njegov odhod hudo zadel naše izobraževalno društvo.

Notranjske novice

n Spodnja Idrija. (Ogenj.) Pretekli torek je pogorel posestniku Janezu Tušar iz Krnic cel hlev, v katerem so bile 3 junice, 7 ovac in 2 kozi, katere so tudi zgorale. Gorelo je kmalu popoldne, toda rešiti se ni dalo veliko. Hudo je za gospodarja, ker ni bil nič zavarovan. Kdo je zažgal, se še ne vé, najbrže otroci.

n Vič. (Od protestantov v katoliško cerkev.) Minuli teden, v sredo večer po šinarnični pobožnosti je bila v tukajšnji župni cerkvi z dvema svojima otrokoma sprejeta v katoliško cerkev protestantinja 24 letna Elizabeta Strašek, rojena Bauer, delavka c. kr. tobačne tovarne. Spreobrnjenka je rodem Ogrinja. Prestopila je v katoliško cerkev s trdnim prepričanjem, da je le-ta cerkev edino prava. Mnogo so pripomogle k temu koraku njene vrle tovaršice, ki so ji o katoliški veri in njenih naukah večkrat govorile in so opravljale razne pobožnosti. Ker je bila v naukah katoliške Cerkve zadostno poučena, je bilo mogoče, da se je v enem tednu vse uredilo in je izpreobrnjenka sprejela te dni pet sv. zakramentov. Sv. krst se je podelil tudi otrokoma: šestletni Lujzi in 10 mesecev staremu Jožku. Pastor Hege-mann je dva dni prepozno zvedel, kaj se v zadnjem času godi z Elizo. Ko je zvedel, je takoj prišel v Rožno dolino na njeno stanovanje, da bi otel »ovčico«, a je bilo že prepozno.

n Vrh nad Rovtami. (Misijon.) Pri nas bomo imeli misijon, katerega bodo vodili čč. oo. jezuitje od 22. do 29. maja. Vjudno vabimo na to izredno pobožnost vse naše sosede iz Rovt, Žirov, Št. Jošta, Zavrača in Lučin. Vabimo tudi k procesiji sv. Rešnjega Telesa, ki bo v nedeljo, dne 25. maja.

n Žiri. (Žirovske novice.) Pomislite! novo cesto delamo, nov most, veliki oltar moramo hodit gledat, kako se kaže vsak dan v veličastnejši obliki, z novim avtomobilom hodimo Škofjeločane vprašat, kdaj nam ga bodo ustavili, reparje, ki hodijo krasno po Kladju, preganjamo, lepo petje delavcev, ki delajo novo cesto, poslušamo po dnevu in žal tudi ponoči: prosimo vas: kje se more zahtevati od nas, da bi še v časopise pisali. No, danes popravimo malo. Nova cesta Rovte—Žiri bo kmalu dodelana. S tem se lepi žirovski dolini odpre nova prometna zveza, po kateri bo brez

vsakega dvoma v najkrajšem času zdrčal tudi avtomobil in nas v dobri uri zvezal z Logatcem, morda naravnost z Ljubljano. Čudimo se nekaterim, ki jim ni všeč avtomobilna zveza Žiri—Škofja Loka. Nam Žirovcem je pač vseeno, ali imamo hitrejšo zvezo v Škofjo Loko ali z Logatcem. Kjer nam bodo šli bolj na roko, tam bomo pa hodili ziroma se vozili. Samo to ne vemo, če bo tudi drugim prav, če krenemo mi po drugi strani. — Naše izobraževalno društvo nam je priredilo v zadnjem času nebroj veselih večerov z igrami. Nismo jih naznanjevali v časopisu, a bili so vsi lepi in prijetni. Dramatični odsek pripravlja sedaj igro »Dekle z biseri«, ki obeta biti nekaj posebnega. Priredi jo »Slovenska Straža«. — Smrtna kosa pri nas precej hudo gospodari. Umrl je član Orla Franc Ozbič. Naši fantje so mu napravili pogreb, kot ga kmečki fant še ni imel. — Na sv. Rešnjega Telesa dan popoldne ob štirih vabimo vse gosposodije in gospodarje k predavanju, ki ga bo imela voditeljica gosposodinskega tečaja gđna. Sittig. — V nedeljo se je poročil načelnik našega Orla Fr. Kristan s članico Marijine družbe Marijo Kopač. — Pri volitvi v gosposodarski odsek so bili izvoljeni: Lenger Franc, Erznožnik Anton (Vrsničan) in Kavčič Ivan ml. (Petron), namestnika pa Naglič Maks in Franc Petercel.

Iz raznih krajev

Sv. Lenart v Slov. goricah. (Smrtna žetev.) Dne 3. maja nam je smrt ugrabila g. Alojzija Arnuš, gostilničarja. Bil je edini katoliško-naroden gostilničar v trgu. Jetika ga je več let sem že slabila in ga spravila komaj 35 let starega v prerani grob. Pogreba so se udeležili ljudje iz celega šentlenartskega okraja in prisostvovali so veteranci na čelu jim z godbo. Pogreb je vodil domači g. župnik Janžekovič Jožef v spremstvu šestih gg. duhovnikov. R. I. P.!

Duri zla

pri večini naših notranjih boleznih je grlo, ki je seveda mrzil sapi najbolj izpostavljeno. Zato naj bi rabili pri grlobolu, kašljanju, hripavosti, zasliženju in gorečici v grlu vedno takoj Fellerjev protinahodni zeliščni esenc-fluid z znamko »Elzafluid«, ki lušči sliz. 12 steklenic franco za K 5.— pošilja lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 16, Hrvatsko, kjer se lahko naročijo tudi priznane nalahko odvajalne Fellerjeve rabarbara kroglice z znamko »Elza kroglice«, 6 škatlic za K 4.— O dragocenih svojstvih teh slavnih domačih zdravil smo se sami prepričali in jih moremo čitateljem le priporočati, da imajo oboje vedno doma. 1 — — —

Žalostna slika verske brezbriznosti ameriških Slovencev.

Slovenska naselbina Thomas, W. Va., 1. maja 1913.

Tukaj nas je 300 Slovencev, ki delamo večinoma v rudokopih, ker ni tukaj nobenih tovarov. Od novega leta sem delamo vsak dan; zaslužek je različen, kakor ima že kdo delo in srečo. Tu imamo katoliško cerkev in katoliškega duhovnika, ki je pa kakor večina tukajšnjih faranov, Anglež. Zadnji mesec, 27. aprila, je prišel v naš kraj slovenski misijonar, da bi nas pripravil na prejem svetih zakramentov za Veliko noč. Misijonar je obiskoval čez dan hiše in stanovanja Slovencev in jih lepo nagovarjal, naj pridejo zvečer v cerkev k verskim pobožnostim in naj bi opravili svoje verske dolžnosti pri tej priložnosti. Žalibog da so bile misijonarjeve prošnje zastonj.

Ponavadi je imel misijonar zvečer ob sedmih litanije Matere božje, nato pridigo in potem spoved. Prvi dan nas je prišlo v cerkev izmed vseh 300 Slovencev samo 5 moških in 6 žensk, drugi večer nas je bilo že nekaj manj in tretji večer nas je ostalo samo še šest vseh skupaj. Kaj smo hoteli, prav veseli nismo bili, ko smo videli, da vera naših rojakov ugaša in da drve v verski propad. Katoliška Velika noč nima več prostora v njih koledarju in njih življenje je na begu od Boga. Slovenski misijonar je vzel versko brezbriznost in odtujenost od katoliške cerkve z žalostjo na znanje. Povedal nam je, da je krivo teh žalostnih razmer v slovenskih naselbinah pred vsem življenje po ameriških salonih, v katerih izgubljajo naši ljudje svoj denar, poštenost in svojo dušo. Zmolili smo par očenašev za naše rojake, da bi jih Bog na pravo pot pripeljal, pa smo se ločili.

Slovenec v Ameriki ne gre ravno slabo, mnogo jih živi celo v jako ugodnih razmerah. Veliko se jih je naselilo tudi na farme, po naše bi rekli na deželo, na kmete, kjer obdelujejo zemljo in rede živino. Samo obžalovati je, da ne gledajo na to, da bi si kupili farmo v bližini kake cerkve, ampak gredo na posestva, daleč proč od katoliških župnij, koder popolnoma pozabijo na cerkev, — »Amerikanec.«

Deželni odbor.

(Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 10. maja 1913.)

Železniški minister dr. Forster pride tekom meseca maja pogledat belokranjsko železnico in deželno električno napravo na Završnici. Deželni odbor sklene, da ga sprejme kot gosta dežele Kranjske.

Za letošnje vojaško streljanje v Ljubljani se dovolijo tri častna darila, vredna 1200 K.

Imenujejo se: Paznik v deželni prisilni delavnici Franc Juršič se imenuje za stalnega paznika. Za začasnega pisarniškega uradnika se imenuje Ivan Sotelšek, sodni oficijant v Novem mestu. Deželnim stavbnim adjunktom se imenuje Robert Ballon, stavbnim praktikantom pa Alojzij Tavber, Fr. Marek in Václav Heller. Prošnje ostalih prosilcev se obdržijo za pozneje.

Domobranska topniška vojašnica se bo zgradila na svetu c. kr. kmetijske družbe na Poljanah.

Vpeljava poštnih avtomobilskih zvez se ni izpeljala, ker občine niso hotele prevzeti garancije, ki jo je od njih zahtevala poštna uprava. Vsled tega pride avtomobilni promet popolnoma v roke posameznih podjetnikov.

Glede vožnje s tovornim avtomobilom med Škofjo Loko in Žirem je okrajno glavarstvo v Kranju odredilo ogled. Ker so se pri tem ogledu našli na progi trije zelo nedostatni mostovi, je okrajno glavarstvo za sedaj prepovedalo vožnjo s polno obloženimi avtomobili. K izrednim stroškom za napravo in vzdrževanje te ceste in mostov ima prispevati podjetništvo avtomobilske vožnje.

Za uravnavo želimljice se dovoli c. kr. oddelku za zgradbo hudournikov predjem 15.000 K, ki se ima povrniti iz stavbnega zaklada.

Deželni odbor pritrdi, da odda c. kr. komisija za agrarne operacije zgradbo cest Dane — Nadlesk — Pudob, Nadlesk — Stari trg in Žerovnica — Grahovo podjetnikoma Franu Ružiču in Franu Perčiču.

Zgradba mostu na občinski cesti Slovina — Koče se odda tvrdki K. Herzan v Prači. Razpiše se poprava ceste Ivančna gorica — Muljava.

Zgradba železnobetonskega mostu pri Sv. Janezu ob Boh. jezeru se odda tvrdki Ivan Ogrin v Ljubljani za 11.464 K, preložitve ceste Studor — Boh. Srednja vas pa Ivanu Markiču v Boh. Bistrici za 12.190 K.

Zviša se kredit za cepljenje prašičev iz državnega prispevka za povzdigo živinoreje od 6000 K na 8000 K. Deželna vlada je določila za cepljenje tarifo 60 vin. od prašiča (na štajerskem 70 vin.).

Za premovanje konj se dovoli c. kr. kmetijski družbi 500 K prispevka.

Ker je na Krasu več pogozdenih nasadov pogorelo, se dovoli izredni kredit 1500 K za novo pogozdenje.

Ker se morajo cevi za deželno elektrarno v Žirovnici izpeljati pod železnico, je c. kr. železniško ravnatelstvo v Trstu delo razpisalo in oddalo tvrdki Redlich in Berger. Zgradba elektrarne bo sedaj hitro napredovala.

Gasilske podpore. Deželni odbor je dovolil občini Žužemperk (tamošnje prostovoljno gasilno društvo se je razšlo) za nabavo gasilnega orodja »izvanredno« podpora 1200 kron, istotako občini Rašica 400 kron, gasilnemu društvu na Verdu 1000 kron in na Blokah 500 kron.

Gospodarske vesti.

Razdeljevanje vzrejevalnih podpor za teleta se bo nadaljevalo po sledečem redu:

Dne 19. maja ob 8. uri dopoldne v Podkrajju, ob 10. uri dopoldne na Colu, ob 1. uri popoldne v Šturijah, ob 3. uri popoldne v Vipavi. — Dne 20. maja ob 7. uri zjutraj v Št. Vidu pri Vipavi, ob 10. uri dopoldne v Vremskem Britofu, ob 2. uri popoldne na Kalu pri Šmihelu. — Dne 23. maja ob 7. uri zjutraj v Podbrezjah, ob 9. uri dopoldne v Podnartu, ob 11. uri dopoldne na Posavcih, ob 2. uri popoldne v Mošnjah, ob 5. uri popoldne v Radovljici. — Dne 24. maja ob 7. uri zjutraj v Lescah, ob 10. uri dopoldne v Begunjah. — Dne 26. maja ob 9. uri dopoldne na Suhorju, ob 11. uri dopoldne v Radovici, ob 1. uri popoldne v Lokvichah, ob 3. uri popoldne v Rosalnicah in ob 5. uri popoldne v Drašičih. — Dne 27. maja ob 7. uri zjutraj v Metliki, ob 10. uri dopoldne v Podzemlju, ob 11. uri dopoldne v Gribljah, ob 1. uri popoldne v Tribučah, ob 2. uri popoldne v Adlešičih in ob 4. uri popoldne v Prelokah. — Dne 28. maja ob 7. uri zjutraj v Dragatušu, ob 9. uri dopoldne na Vinici, ob 11. uri dopoldne na Vrhu pri Vinici, ob 2. uri popoldne v Starem trgu pri Poljanah, ob 3. uri popoldne v Predgradu in ob 5. uri popoldne v Nemški Loki. — Dne 29. maja ob 8. uri zjutraj v Črnomlju in ob 11. uri dopoldne v Semiču. — Dne 30. maja ob 7. uri zjutraj na Breznici, ob 10. uri dopoldne na Koroški Beli, ob 11. uri dopoldne na Plavžu pri Jesenicah in ob 3. uri popoldne na Dovjem. — Dne 31. maja ob 7. uri zjutraj v Kranjskigori, ob 9. uri dopoldne Podkorenem in ob 12. uri opoldne v Ratečah.

Gozdarski tečaj na Grmu. Kmetijska šola na Grmu priredi dne 28. in 29. maja gozdarski tečaj s sledečim sporedom. V sredo od 1. do 3. ure popoldne: Pomlajevanje in oskrbovanje gozdov. Od 3. do 7. ure popoldne: poučni izlet v gozdno drevnico v Bršljinu in v mestni gozd s praktičnimi demonstracijami o pomlajevanju gozdov. V četrtek od 6. zjutraj do 4. popoldne poučni izlet v šolska gozda na Vrhovskem in v Podljudnem, kjer se vrše praktične demonstracije o oskrbovanju gozdov. — Kdor se želi tega tečaja udeležiti, naj se prikladi po dopisnici pri ravnatelstvu kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu (pošta Kandija) do 20. maja t. l. — Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega se dovoli povrnitev potnih stroškov do Novega mesta in podpora za prehrano po 1 K 50 vin. na dan. Podpora dobi le, kdor zanj pravočasno prosi in se mu izrecno dovoli.

Pogozdovalne premije. Kranjsko-pri-morsko gozdarsko društvo je podelilo za leto 1912 za uspešno pogozdovanje golčav kmečkega posestva sledeče priznavalne diplome oziroma denarne premije, in sicer: priznavalne diplome posestnikom Ferdinandu Burger v Koškihpoljanah pri Litiji, Francetu Gostiša v Gor. Logatcu in Juliju Lenasi v Gor. Logatcu; denarne premije po 40 kron: posestnikom Francetu Kotar iz Konja pri Vačah, Valentinu Leskovec iz Gor. Logatca in Francetu Špetič iz Oreška pri Postojni; po 20 kron: posestnikom Štefanu Rejc in Antonu Sedej iz Dol pri Idriji, Janezu Samsa iz Staresušice ter Mariji Laharnar iz Save pri Litiji.

Čebelarški tečaj na Grmu priredi kmetijska šola v nedeljo dne 8. in v ponedeljek dne 9. junija s sledečim sporedom: V nedeljo, 8. junija, od 2. do 4. ure popoldne: Življenje in razvoj čebel. Sovražniki in bolezn. Od 4. do 6. ure: Izdelovanje domačega in dzierzonovanega kranjskega panja ter razkazovanje raznih panjev s premakljivimi satniki. — V ponedeljek, 9. junija, od 7. do 11. ure dopoldne: Oskrbovanje čebel. Najvažnejše čebelarstvo orodje. Čebelnja paša. Pitanje čebel. Popoldne od 2. do 4. ure: Razni panji. Vzgoja matic. Izdelovanje okvirčkov, vlivanje umetnega satja in pritrjevanje z žico. Uporaba medu in voska. Pouk bo združen s praktičnim razkazovanjem v šolskem čebelnjaku. — Kdor se želi udeležiti tečaja, naj se priklasi po dopisnici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija) do 2. junija. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in po 1 K 50 vin. na dan za prehrano. Podpora dobi pa le, kdor zanj pravočasno prosi in se mu je izrecno dovolila.

Tečaj za pridelovanje krme. Kmetijska šola na Grmu priredi 26. in 27. maja t. l. dvodnevni tečaj za pridelovanje krme s sledečim sporedom. V ponedeljek 26. maja. Od 2. do 4. ure popoldne: Setev detelje in trave na njivah za dvo- in večletno košnjo. Nakup potrebnega semena. Gnojenje deteljnih mešan. Praktično razkazovanje deteljnih mešan na šolskih njivah in v poskuševališču. V torek 27. maja: Od 8. do 10. dopoldne: Naprava novih travnikov. Najbolj važne trave. Seštev travnih zmesi. Množina potrebnega semena. Praktično razkazovanje semena in razdelitev vzorcev. Od 2. do 4. popoldne: Priprava zemlje in posetev travnikov. Poprava slabih setev. Gnojenje in zboljšanje slabih in starih travnikov. Praktično razkazovanje šolskih travnikov in travniških zmesi v poskuševališču. — Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem s Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot, in sicer za železnico do Novega mesta in za hrano po 1 K 50 vin. na dan. Kdor se želi tečaja udeležiti ali s podporo tečaj obiskati, naj se priklasi do 18. maja pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija).

Vinogradniški tečaj na Grmu priredi kmetijska šola v petek, dne 13. junija in v soboto, dne 14. junija s sledečim sporedom: V petek od 2. do 5. ure popoldne: Najvažnejša dela v vinogradu. Trtni škodljivci. Zvepljenje in škropljenje trt. — V soboto od 8. do 11. ure dopoldne: Zeleno cepljenje in ravnanje s cepljenimi trtami. Izbira gumijevih trakov. Praktično razkazovanje zelenega cepljenja. Popoldne od 2. do 5. ure: Praktične vaje v poletnih delih v šolskem vinogradu v Cerovcih. Razkazovanje škroplilnic in zvepljalnikov. — Kdor se želi udeležiti tečaja, naj se priklasi po dopisnici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija, Kranjsko) do 1. junija. Oddaljenim in podpore potrebnim vinogradnikom iz Kranjskega povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in po 1 K 50 vin. na dan za prehrano. Podpora dobi pa le, kdor zanj

pravočasno prosi in se mu je izrecno dovolila.

III. tečaj za krojače. Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem priredi poleti od 7. julija do 14. avgusta 1913 v Ljubljani tečaj za krojače in istočasno tudi tečaj za krojačice, oba s celodnevним podukom. Poduk je namenjen predvsem mojstrom in mojstricam, ki izvršujejo svojo obrt samostojno, potem pomočnikom in pomočnicam, ki hočejo postati samostojni. Za sprejem se mora vsak izkazati s potrdilom pristojne zadrge ali pa županstva, da se je pravilno izučil ali da je upravičen izvrševati svojo obrt. Prijave naj se naslove na »Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22.« V vsak izmed obeh tečajev se sprejme kvečjem 25 udeležencev, in sicer po vrsti zgledne. Zeleti je zato, da se prijave čimprej, najbolje takoj priklasi. Za sprejem je plačati 10 kron položnine, iz katere se pokrrije stroški za učila.

Društveni vestnik

Izobraž. društvo v Vrhpolju pri Vipavi priredi v nedeljo, dne 18. maja in ponovno dne 25. maja ob pol 4. uri popoldne na dvorišču g. Marije Lavrenčič (v slučaju slabega vremena v dvorani) veselico z naslednjim sporedom: Simon Gregorčič, »Biser«, deklamacija: Fran Govekar, »Legionarij«, igra iz Napoleonovih časov v štirih dejanjih; po igri srečanje.

Slov. kat. izobraževalno društvo Selo-Moste ima v nedeljo, dne 18. maja 1913 povodom godu društvenega predsednika g. J. Petriča predstavo. Spored: 1. Ob 7. uri zjutraj sv. maša pri sestrah karmeličankah na Selu (poje društveni mešani zbor). 2. Ob pol 5. uri popoldne pri gosp. Oražmu na Selu: a) Petje (poje društveni mešani zbor); Ne zveni mi; b) Drama v petih dejanjih: »Junaka deklica« (belažna Ivana d'Arc). — Vstopnina: Sedeži L—V. vrste 80 vin., VI. do konca 60 vin., stojnice 30 vin.

Izobraževalno društvo v Selcih priredi v nedeljo 18. t. m. jubilejno slavnost. Upriporila se bo izvirna igra Silvin Sardenka »Skrivnostna zaroka«. Ob priveditvi nastopi tudi priznana orlovsko godba.

Dekliška zveza v Spodnji Idriji bo priredila dne 25. t. m. svojo veselico z lepo igro »Roza Jelodvorska«. Vabimo!

Dekliška Marijina družba v Budanjah priredi v nedeljo, dne 18. maja v dvorani Kat. slov. izobraž. društva popoldne ob 3. uri v proslavo desetletnice svoje ustanovitve veselico s sledečim sporedom: 1. »Skrivnostna roža.« 2. V proslavo desetletnice Marijine družbe. 3. Igra »Na Marijinem srcu« s petjem v petih dejanjih.

Slov. kat. izobraževalno društvo v Sostrem vabi k slavnosti blagoslovljenja društvene zastave, ki se vrši dne 18. maja 1913 ob 2. uri popoldne. Spored: 1. Ob 2. popoldne sprejem bratskih odsekov in drugih gostov pri znamenju sv. Jožefa. 2. Ob pol 3. v cerkvi slavnostni govor. Govori dr. Al. Merhar. Nato blagoslovljenje zastave. 3. Pa cerkveni slovesnosti veselica na slavnostnem prostoru. Sodeluje godba Dev. Mar. poljskega odseka in domači pevski zbor.

Prostovoljno gasilno društvo v Grosupljem priredi v nedeljo, 18. t. m., ob 9. uri dopoldne sv. mašo, da proslavi svojega zaščitnika sv. Florijana. Ob tej priliki bodo tudi darovanja (ofer) v prid gasilnemu društvu, katero je vsestransko potrebno podpore. Vsled tega se vabijo vsi prijatelji gasilnega društva, da se v obilnem številu udeležijo svete maše in ofra.

Izobraževalno društvo v Šenčurju pri Kranju ima sedaj svojo knjižnico in čitalnico v dvorani na galeriji. Knjige se izposojajo od 1.—2. ure popoldne ob nedeljah, Eno nedeljo za moške, drugo za ženske. Časopisi se pa lahko čitajo vsako nedeljo in vsak praznik po krščanskem nauku. Knjiž-

nica se tudi še preuredi in se bodo nakupile še nove knjige. — Naša dekliška Marijina družba priredi igro »Na Marijinem Srcu«. Igra se predstavlja 18. in 25. maja (na dan sv. birne) točno ob pol 4. uri popoldne. Predstavlja se tudi 23. maja ob pol 8. uri zvečer. Ker je igra jako lepa, zanimiva in vspešna, ste vabljeni vsi bližnji in daljni okoličani, da si jo pogledate.

Orel v Prežganju pri Litiji. Dne 1. maja popoldne po litanijah je uprizoril telovadni odsek Orel igro »Črevljar« v treh dejanjih s srečolovom in navdušenim govorom načelnika Jožefa Gale. Pred igro je načelnik navdušeno govoril o klicu zatiranih; obravnaval zgodovino češkega ljudstva iz dobe 16. stoletja. Omenjal je krivice, ki so se godile ubogemu kmečkemu ljudstvu ter boj, ki ga je bojevalo proti nasilju in krivici. — Veliko smeha in zdravega humora je povzročila uprizoritev igre, ki je bila dobro naučena in še boljše kostumirana. Največ smeha je vzbujal črevljar Blaže, pa tudi drugi niso zaostali. Je lepše je bilo pri srečolovu, kjer so posebno otroci nestrno pričakovali dobitkov. — Pričakujemo, da nas fantje zopet kmalu razvesele s kako igro, govorom in drugimi zabavami, da si tako sami bistré razum in utrjujejo v značaju ter v tem smislu vplivajo tudi na druge.

Šolska predstava v Koprivniku v Bohinju. Na križevno nedeljo smo imeli v šoli na korist nove šolske zastave lepo prireditev. Ena izmed učenk je deklamovala lepo Gregorčičevo: »Hajdukova oporoka«, nato so igrali šolarji igrice: »Zaprta laž«, fantje pa dve krajši igri: »Ukradena krava« in »Zgubljena stava«. Nastopali so mali brez strahu, odrasli pa kakor bi bili od mladih let na odr. Vmes pa je udarjal tamburaški zbor iz Srednje vasi pod umnim vodstvom g. kaplana Kogovskega. Poslušalec je bila polna šolska soba. Dobička je 45 kron, ki se bo ves porabil za zastavo. — Med počitnicami pride pa na vrsto lepa igra: »Na Marijinem Srcu«.

Dobre knjige

Vojska na Balkanu do premirja — vseh 13 sešitkov — se dobi sedaj v krasni vezavi in stane 7 K 20 v. Platnice v platnu vezane knjige diči večbarvna umetniška slika, ki slikovito predločuje vse grozote krvave vojske. Krasna zunanja oprema združena v zanimivo vsebino, katero pojasnjuje premnogo lepih slik, daje delu res ono impozantnost in vrednost, katero zasluži. Boji po premirju — padec Janine, Odrina in Skadra izidejo v kratkem v posebnem dodatku, ki bo tudi vezan na razpolago. »Vojska na Balkanu« je zgodovinsko delo kot ga nimajo drugi narodi in katerega si je dolžan nabaviti vsak Slovenec. Knjiga se naroča v »Katoški Bukvarni« v Ljubljani.

Nemščina brez učitelja, II. del: Slovensko-nemški razgovori v vsakdanjem življenju. Kakor učijo najnovejše izkušnje, je najboljši način za priučenje tujega jezika ta, da se učenec takoj v začetku vpeljuje v govorico tujega jezika. II. del »Nemščine brez učitelja« obsega same razgovore za najrazličnejše prilike praktičnega življenja in je najboljši pripomoček za vsakega samouka. — Da bo pa učenje temeljitejše, priporočamo, da si omisli vsak samouk tudi drugi del, ki obsega nemško slovnico. Oba dela skupaj vezana v celo platno veljata namreč samo 2 K 80 vin., po pošti 20 vin. več. — Poleg te knjižice bo samouku izborna služila tudi knjižica:

Dr. J. Šleibinger: Slovarček slovenskega in nemškega jezika. Založila »Katoška Bukvarna« v Ljubljani.

Cena 1 K 20 vin., vez. 1 K 80 vin. — Dijaški list »Mentor« piše: Ta slovar je za samouke in za šolske potrebe kakor ustvarjen. Tu se ne vrste besede brez oblik kakor v običajnih slovarjih, temveč so vse nepravilne oblike pri sklanjavi in spregatvi posebej navedene. Kdor ni v nemščini posebeno trden, mu bo slovar izvrstno služil.

Odgovorni urednik **F. Kerhne.**

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 7. maja: 41, 34, 50, 27, 87.

Dunaj, 10. maja: 2, 54, 76, 32, 65.

LAKI, EMAJLI, BARVE, FIRNEZI

ZNAMKE „OREBON“

793 so najboljši. Tovarna Mor. Šumberk.

Smešnice.

Berač: »Prosim za en dar božji — sem strašno lačen!« — Bogataš: »Zakaj pa ne delate?« — Berač: »Ja, potlej bi bil pa še bolj lačen!«

Na pol. A: »Ali se z gospodom tičeta?« — B: »Tako na pol. On pravi meni ti, jaz pa njemu Vi!«

Vzrok bogatstva. A: »Ti torej meni, da je Bolčin bogat?« — B: »To je prav gotovo, saj je že trikrat »faliral!«

SKRIVALNICA.

Kam sta pa slikarja odšla?

Laxigen

idealno odvajalno

sredstvo v obliki sadežnih pastilj, ki gotovo in milo učinkuje in ima najboljši prijeten okus. Izvirna škatlija (20 kosov) K 1.30.

Dobiva se v lekarnah in pri glavni zalogi: C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 2.

Steckenpferd- milijino mlečno mlo

Je slejkoprej neobhodno potrebno za racionalno negovanje kože in lepote. Vsaki dan polvalnice. Dobi se povsod a 80 vin. 903

Vest našega zdravja, tako bi lahko imenovali naš krvni in živčni sistem. Če v našem telesu ni kaj v redu, se nam to s hitrejšim ali bolj počasnim obtokom in po naših živcih tako dolgo pojavlja, da odstranimo zlo. Ne moremo spati, dokler ne upoštevamo tega notranjega glasu. Ponajveč prihaja krvna kipežja iz žilodca ali črev, s preobremenjenjem itd. in potem moramo jemati Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znamko »Elza kroglice« in Fellerjev »Elza-fluid«, da si olajšamo. So staropriznane, popolnoma neškodljive in stane 6 škatlic kroglic K 4.— franko in 12 steklenic fluida K 5.— franko od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 18, Hrvatsko.

1,800.000 frankov. (Nadaljevanje v današnjem oglašju »Srečke v korist Slovenski Straži«.

Ženitbena ponudba.

Vdovec v starosti 57 let, brez otrok, ki ima denarja 20.000 K in je vinski trgovec, se želi poročiti s kako gospodnjo ali z vdovo brez otrok, ki ima premoženja vsaj 4000 K. Resne ponudbe s sliko naj se pošiljajo na Štefica Petra kod Mat. Vidmarja. P. Jaska 37, Hrvatska. Neugodni dopisi se vrnejo. Čajnost se jamči. 1360 3

Močan deček iz poštene hiše se sprejme kot

vajenec

v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe naj se pošiljajo na trdko: Ivan Lavrič, trgovec, Cerknica, Notranjsko. 1489

Ajdove luske za prašiče

namesto plev, drobno mlete, 100 kg 6 K z vrečami vred, v vrečah po 50 kg priporoča Fr. Kalan, mlín, škofja Loka.

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni. Povzroča slast do jedi, okrepi živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Denar posoja zasebnik realnim ljudem po 5 %. Odplačilo na obr. 6 let Buta G. post. rest. Berlin 47.

40 m ostankov K 13-50

Vsed balkanske vojske je ostala velika množica lepo zbranege zamenjene pristnobarvne in pralnega blaga v zalogi, ki se razprodaja 50 % pod tvorniško ceno: kamfasi, oksfordi, cefirji za srajce, tudi za bluze, modrotiski za obleke in predpasnike, šifoni, platno, dileni, brisače. Razpošilja 1420

tkalnica Austria,

Gieshübel pri Novem Mestu ob Met., Češko.

Ostanki so dolgi 3—18 m. Pri naročilu 2 zav. se pošlje franko.

Pri lišajih

vseh vrst, posebno pri mokrih in suhih lišajih, kakor tudi pri prhljajih, medosežen, nadležje pri vseh izpuščajih, hne-morroidih, celo pri naj bolj zastaranih slucajih, kjer so odpovedala vsa doslej uporabljena sredstva, lekarnarja Stauder

Euzema-balzam

gotovo pomaga. Zdravi se z Euzemo brez motenja poklica. Zavarov. s patent. 181.55. Cena 5 kron. — Pristen le iz Roth-ove lekarnar Kaufbeuren D 35. bav. Aligau.

Številna zahvalna pisma ozdravljenih, posebno takih, ki so uporabljali leta vsa mogoča mazila brezuspešno. 3411

Zavod za tečaje o **TRGOVSKI VEDI**
Frid. Mester, imetitelj preko evropskih mej znane bivše trgovske akademije, Lipske. Prospekte pošilja zastonj ravnateljstvo. 1483

Vzorec franko volnena in modnega perilnega blaga

CEFIROV

platna, damasa, oprem za neseveste itd. pošilja

V. J. Havliček a bratr. 727

Poděbrady, Češko,

Samo direktno

pri sukarni

„SUDETI“

Jägerndorf št. 42, avstr. šlec.

lahko kupite

sukno za moške in

ženske obleke kakor tudi

šest' platneno blago

najbolje kakovosti

za nizko tvorniško ceno.

Odrezki za ničevno ceno.

Zahtevajte: zorce! 24

Krasne salson - novosti.

Kje je

1494

Miko Adlešič, izučeni kovač? Zanj bi rad zvedel njegov brat v Ameriki. Zglasi naj se podpisane mu pismeno. Ivan Šašel, župnik v Adlešičih.

Svilovezene bluze samo K 1.95

Čudež v industriji vezenin.

Vetelino blago za poletje z bogato svilenom vezeninom.

Kompletno za bluzo samo K 1.95.

Izredno lepo! Zadnja novost!

Nekaj sto tucatov teh prav lepih s svilo uvezanih bluz v najlepših barvah, kot: belih, kreme, roza, svetlo-modrih, srednje-modrih, modre-lila, rdečih, zelenih, drap, temno-modrih, sploh v vseh možnih barvah, smo pravevali od neke opuščene tovarne v Švici ter jih moramo vsled tega prodati po tejeudovito niski ceni. Bluze so vredne trikrat toliko. Če se naroče najmanj 3 komadi v raznih barvah po želji komad K 1.95. — Pri naročilu 6 komadov stanejo le K 11.— in so zastonj doda še en fini zaboj iz šipk.

Edina prodaja po povzetju: M. SVOBODA, DUNAJ III/2, Hiefigasse 13—404.

1073

Sirolin Roche

lajša in ozdravi bolezni v prsih, kašelj, katar, influenco, astmo.

Originalni zavoj a K 4.— v vseh lekarnah.

Zaga in mlin

in kakih 13 orahov zemljišča se prav poceni prodaja na Gorenjskem na prav prijetnem kraju. Več pove g. Franc Bertič, Laverca pri Ljubljani. 1262

Sedlarski pomočnik in učenec

se sprejmeta pri J. KRALJ, sedlar, železniki (Gorenjsko). 1508

Mlin

je napredaj s šestimi tečaji; zraven je tudi nekaj mliv. Mlin je obnavadni, stanovitni vodi pri Krki. Več se izve pri Alojzju Ivancu, pošta Zagradec-Fužine. 1500

SANATORIUM EMONA

v Ljubljani. — Komenskega ulica št. 4.

Privatno zdravišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli.

Lastnik in šef-zdravnik Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. bolnice.

Najboljši šivalni stroji

za vsako obrt
5 letna garancija

Ign. Vok

Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Kovčegi WINKLER.

1171

Najboljša svetovna znamka! Lijani! Trpežni! Cene brez konkurence!

Tovarna in splošna trgovina kovčegov, torbic in usnjene robe

Josip Winkler & sinovi.

Ustanovljena 1876.
Dunaj I., Himmel-
pfortgasse 7/A.
Winklerjevi nizki
kovčegi od K 32 n.
Težna odložiteljati.
Ceniki zastoni in
poštne prosto.

Mlekarski pomočnik

se želi izobraziti pri kakem mlekarku, oziroma pri delovodji. Vstop takoj. Plača po dogovoru. Naslov pove uprava „Domoljuba“ pod št. 1425. (Znamka za odgovor.) 1425

Samo enkrat v življenju!

50.000 spalnih odej

1077

po K 1'95

za izvoz na Balkan določene, a radi vojne nevarnosti pridržane, iz pristne brnske Himalaja-volne, okoli 200 cm dolge, 130 cm široke, v krasnem črtastem melo-desinu s krasnimi barvanimi bordurami se bodo samo še kratke čase prodajale za polevnično tovarniško ceno po K 1'95 komad. Te Himalaja spalne odeje so vrhunc dvakrat tega denarja in se dobe pri nas po teh senzacionalno nizkih cenah samo dokler je kaj zaloga.

1 komad Himalaja spalne odeje stane le K 1'95

3 komadi Himalaja spalnih odej stane le K 5'70

6 komadov Himalaja spalnih odej stane le K 11—

Samoprodaja po povzetju

M. Svoboda, Dunaj III/2, Hlesgasse 13-404

Izredni uspeh, ki sem ga dosegel pri svoji

žitni kavi

v vseh slovanskih pokrajinah, me nagiba, da iznova opozarjam na ta svoj prvovrstni izdelek, ki po svoji kakovosti in nizki ceni ne pozna nobene konkurence, ter se smatra za neobhodno potreben predmet za vsakdanjo rabo v vsakem gospodinjstvu. Z vzorno in skrbno postrežbo sem si pridobil v vseh slojih prebivalstva popolno zaupanje in z zadoščenjem moram na tem mestu naglašati, da se znatno množi krog mojih odjemalcev. Obrnite se torej z zaupanjem na mojo izborno trdko in prejeli boste za 4 K 5 kg izborne žitne kave poštne prosto na vsaki pošti. Vsaka pošiljka je zašita najskrbneje v zelo močno platneno vrečo in vsebuje vrhutega še dragoceno premijo: predmet, poraben v vsakem gospodinjstvu. Obrnite se takoj zaupno na trdko

Jos. Veselý, Praga VII. 586

in postali bode za vedno moj stalen odjemalec. 905

Pripravna birmanska darila!

Nikel. ura z verižico . . . K 4'50
Nikel. ura z verižico boljše vrste . . . 6'50
Prava srebr. moška ura . . . 7—
Prava sr. moška ura z ver. . . 9'20
Prava srebrna moška ura boljše vrste . . . 12—
Prava srebr. moška ura z dvojnimi pokrovom . . . 10'75
Prava srebr. moška ura posebn. fina . . . 19—
14 kar. zlata ura . . . 44—
14 kar. zlata ura boljše vrste . . . K 70—, 80—, 100—

Nikel. damska ura z verižico K 7'50
Prava srebr. damska ura z verižico 9'50
Prava srebr. damska ura boljše vrste . . . 10—
Prava srebr. damska ura z dvojnimi pokrovom . . . 15—
Prava srebr. damska ura posebn. fina . . . 16—
14 kar. zlata damska ura . . . 20—
14 kar. zlata damska ura boljše vrste . . . K 30—, 40—, 50—

Am. doubl. zlata zavrtna verižica z obeskom . . . K 2'35
Srebrna zavrtna verižica z obeskom . . . 1'50
Pozlačena zavrtna verižica z obeskom . . . 2—
14 kar. zlata zavrtna verižica z obeskom . . . 13—
Srebrna dolga verižica za uro 4—
Am. double zlata verižica za uro 5—
14 kar. zlata dolga verižica za uro 45—

Obrnite so zanesljivo na domačo trdko, kjer bode najbolje postreženi!

Uhani zlato na srebr. bro K 1'80
14 kar. zlati uhani boljše vrste s prav. drnimi kamni . . . 8—
s diamantom . . . 25—
s prav. briljanti . . . 90—

Vse v finih škatulah — pripravno za darilo.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. Ako naročeno blago ne ugaja, se v teku osmih dni zamenja ali denar vrne.

Mestni trg 25 (nasproti rotovža)

Ceniki zastoni in poštne prosto.

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Lastna protokol. tovarna ur v Švici.

Zastopstvo tovarne ur „Zenith“.

Sv. Petra cesta št. 8

Tovarniška znamka „IKO“.